Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувла 1923 шера дене ● ЕРА, 9 АПРЕЛЬ 1981 ШУ. ● № 43 (6333). ● Мах 2 кепиг.

КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъеш

18 апреле — коммунистически субботник

ЦIЕЙГА САННА КИЙЧЛУ

Грозненски распределительни нефтебаза коллективо ханал хьалха кхоачашъьй укх шера цхьоалагIча квартала план. Цуя къахьегамхоша массава раьза а волаш хьаллаьцар 18 апреле коммунистически субботник чакхдаккха аьнна мосвичаша дIайолаль инициатива. Цига дакъа лоацаш хургва 270 саг. Царех ахаш гаргга барш шоай балха моттигашка дIаоттаргба. Цу дийнахьа потребителашка дIадохьийтаргда 700 тонн совгIа довторасмазочни материалаш, 15 тонн хьагулдаь тиша аьчк, иштта кIендергда заправочни пунктай ковкаш, царна тIадолла наькъаш.

«Цlеча шоаттаденга» нийчлуча хьокхам луш ба № 1 йолча автозаправочни станце болхло Р. Тепсаев, № 3 йолча автозаправочни станце начальник А. Р. Рудаев, № 14 АЗС начальник Л. Саипов, цеха начальник Б. Передиов.

ШОАТТАДЕННА РЕЙСАШ

В. И. Ленин ваь 111 шу дизара сийна чакхдоаккхача коммунистически субботника чотах къахьегама вахта дIахьош ба Грозненски трамвайно-троллейбусни управлене болхлой. Цу балха тIа шийгара хьокхам гойташ ва троллейбуса водитель коммунист Ацаев Хьамзат. Цо цие салоIаче дийнахьа болх баьб субботника чотагIа.

Къахьегама цIей долча дийнахьа укхазара араваргва 960 саг.

Коллективо лаьрхIад Ленински субботник долча дийнахьа пхи тягови аппаратаи кизал троллейбусаи, 12 трамвайни вагона, цхьан соленоидни тормоза ремонт е, 95 погонни метр шпалаш хувца, наькъаш вIашагIнхетача 12 моттиге сварка е, троллейбусни депо контактни сеть ийисъе, 4 тонн металлолом гулде.

ДЕКХАРАШ ХОАДАМБОЛЛАШ ДА

Кхо бIаь гаргга саг хургва гIишлошъяра Нохч-ГIалгIай управленена чуйоагIача № 4 йолча СМУ субботнике дакъа лоацаш балха моттигашка къахьегаш хургва царех 240 саг. «Электроприбор» завода болхлошта лаьрхIа 360 саг чуIергнола общежити. № 3 йолча юкъерча школа керда корпус, Бутенко цIерагIча поселке 70 квартира йола цIа, № 33 йолча школана лаьрхIа цIа хьалдеча къахьегаш хургба гIишлонхой цу дийнахьа. Цу дийнахьа 4 эзар сома гIишлон-монтажни балхаш де лерхI. Шовш даьккхача алапех цар 500 сом цхьайтталагIча пятилетка фонде дIачулургда.

КЕРДАЧА ГIИШЛОШТА

Грозненски гIишлон-материалий № 1 йолча комбината коллективо «цIеча шоаттадийнахьа» 3,6 эзар сома маьха продукца арахеца лерхI. Из массаза хецачул 5 процент дукхагIа я.

Къахьегама цIейга кийчлуча хьокхам луш къахьегаш я мастера С. Каратуна кIир арахецаш йола смена. Цу смена болхлоша хIара денна нормаш 120 процент кхоачашъю.

ДОШ ЧIОАГIА ДА

Пассажирски автотранспорта Грозненски производственни объединенера 800 совгIа саг коммунистически субботнике дакъа лоацаш хургва. Субботник долча дийнахьа 368 автомашина 30 микроавтобус балха аравалийта, 10 эзар совгIа пассажир дIа-юха вига, 75 эзар платни километр викъ бе, 10 тонн бензин кходе, 8 таксомотора ремонт е лаьрхIад коллективо. ХIаьта цу дийнахьа даьккхача алапех 2 эзар сом цхьайтталагIча пятилетка фонде дIачу а лургда.

ПРОДУКЦИ ДИКАГIА ХУРГЬЯ

«ХIара балха дийнахьа — хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа цхьайтталагIча пятилетке яхь дIайолаяьча СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода коллективо производства эффективности балха дикмали лакхъяра даьъе дика йа йоалаш чакхъьяьккхар дIаяхь пятилетка. Укхаза ерригача арахецача продукцех 78 процент гаргга яр паччахьалкхен дикала Знак йолаш яр. Къаьстта дика болх беш хиларца белгалбаьнна ба № 16 йолча цехера химикаш. Фенолни ацетонни арахецача шоашта лоалахарча цеха ошлiача боарамагIен тIехдикен бийдал лоаттаю цар даим. Итташ болча технологий кулгех хьедоалаш дола беркат да из. Царех цаI я шийн балхах тIехдика кхеташ йола аппаратчик, коммунистически къахьегама ударник, завода къахьегама ветеран Сиытко Зинаида Федоровна.

Предприятерча оборудованена бола «лораш» оал центральни ремонтно-механически цеха болхлоех. Царна юкъе а химикаша къаьстта чIоагIа лоархIаш сий деш я Адаев Шерип Магомедович керте латтача технологически оборудованена ремонт еча слесарий бригада коллектив. Яхье хьалха латташ хьайоагIерех я из. Цун керттердар да бригада болх цун кулгалхочо кхетамца вIаштIехьбеккхар. Предприяте къахьегама ветеран Шерип Магомедович йоккха опыт йола специалист, башха дика организатори кулгалхон хиларак тарра дукханеца лоархIаш сий деш ва. Кхоачашду ремонтни балхаш тIехдика мара на хилийтарах ОТК болхлой тIахьожам боацаш къахьегаш ва из. Цхьанкха смена дIаяхийтац Шерипа шийн норма 125 процентал чуханахьа кхоачашъяь. Иштта болх беш волча цун цIи предприяте Сийлен книжка тIа дIаяздьяй. КПСС XXVI съезда сийна аьржача яхье йоккха котало яккхарах Шерип Магомедовича ешай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома Сийлен грамота.

Шо санна къахьега Iомабаьб цо шийн коллективера слесараш. Царна юкъе а белгалбаьнна дика къахьегаш ба слесараш, коммунистически къахьегама ударникаш Рымарь Владимир, Висхаев Шамсудин, кхыбараш.

КПСС XXVI съезда решенеш йиэзе кхоачашъергья яхача девизагIа къахьегаш ба завода ворхIлагIча цеха химикаш. Цар хIанале а плавал совгIа арахийцад 300 тонн гаргга тIехдика этилен. Уж толамаш доахача хьнаре кхьа я хьегаш яхье хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я «Г» яхача смена коллектив, белгала аьлча, технологаш Быстрикова Раиса, Скотникова Александра, Севрюков Владимир, Макеев Николай, Волкова Валентина, Явченко Людмила, кхыбараш. «ХIара балха дийнахьа — хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа аьрхача яхье юкхьанца деза хьалха латт уж.

СУРТАШ ТIА: 1. аппаратчик З. Тнытко; шоллагIчу тIа слесарий бригадир Ш. Адаев, слесараш В. Рымарь, М. Висхаев;

С. ХУГАЕВА суртяш.

Коартолий кхашка

КПСС XXVI-гIа съездо 1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхачалца а СССР экономически социальни дегIайоалаяра тIайийцача Керттерча лостамаш тIа белгалдоаккх бахача наха эша кхачак продукташ дIахо дукхагIа яха сэилген царца дикагIа уж Iалашде безилген. Из декхар кхоачашдеча цоашлара доагIаш дола дакъа юкъедахьа лерхIаш ба Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза къахьегамхой.

ЦхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера 500 гектара тIа коартолаш кхее езаш ба уж. Укхаза коартолаш кхееш я, начальник Козлов Виктор Алексеевич вола цIи хеза мехотряд. Дукхача шерашка уж кхееш хьавоагIа из. Толаме къахьегарах укх шера цунна елар «Къахьегама Сийлен II степена» орден. Шин хьувкъам чуяц цо хIаре дира.

Йоккха балха говзал йола Козлов 17 марта коартолаш дIа волавелар.

Со цу мехотряде дIакхачалехьа бригадерча стаге гаьнара бIаргагуш яр айл балрах. Из айьар коартолаш дIаюйча харшаш доахаш хIара дийнахьа норма 150 процент кхоачашъечь Бардин Николая сийна.

Коартолаш дIаюйча кхай тIа сох кхийттар колхоза парткома секретарь Ибрагимов Джалил.

— Миннта дIадоладьяд оаш кхашкара балхаш? — хетт аз цунга.

— Парте XXVI съезда решенеш кхоачашъяра укх шера доккхий декхараш тIайийцад оаха. Нохч-ГIалгIай областной партийни организацега КПСС XXVI съезда делегаташ хиначар республика болхлошка, колхозхошка, специалисташка, берригача къахьегамхошка даь кхайкарал хьал я лаьца тха колхозхоше деш делар хIара гектара тIара дIанагIа 137 центнер йолча 130 центнер коартолаш чуяца. ХIанзале 50 гектара тIа коартолаш дIайийнай оаха. ДIаюйш йола еррига коартолаш «Лорх» яхача дикача фух я. Хьалха дIадахача шерашка а тханцига дика хьувкъар уж. 18 дийнахьа коартолаш дIас аьна социалистически декхар тIайийцад Козлова, цун новкъосташа, — йоах Джалила.

Тхо къамаьл дувцаш латташе а хьагучаьлар коартолаш дIаюйш йола селлкаш. Ишь агрегат я укхаза болх беш. Уж лелаеш ба дукхача шерашка коартолаш дIаюйш бола механизатораш Волков Николай, Авдеенко Василий. Шоай сменин нормаш цар кхоачашъю 150 процент.

Царва тIехьа на вусаш къахьегаш ва комсомолец Бойченко Александр а. НормагIа кхи гектар дIас езача цо дIаюй коартолаш 8 гектара тIа.

— Дика пайда эц тха боахаме, — дувц Ибрагимова Джалила, — гребнеш хьисапе коартолаш дIаерах. ДоагIача тайпара Iунал даид оаха лаьттана. Гураха аIамига маккаш а декна культиваторна харшаш даьхар. Уж доахача хана шиина оагIорахьара лаьтта хьатIахьожаш 25—30 сантиметр лакха дукъалгаш хьахул кхай дIоахала. Цу дукъалгашка лаьтта бIаьстии сихагIа доь а денна хьалхе а коартолаш дIас йиш хилийтар.

Дукъалгаш доаде дезаш мара дац лаьттан кIалхара коартолаш хьамукъалхара. ХIаьта хьалха, кхыча тайпара, уж дIаюйча хана, лаьтта чIоагIа долаш техника насткаста йохар. Из бахьан долаш йIаьхлора хьувкъам чуацара ханаш.

А. САГОВ.

Балхаш сихдаьд

ДIаяхача гурахьа ялата лаьрхIа шоаш дIайийнача пи эзаря цхьа бIаьи гектар культураштa минеральни удобренеш тайса дика подкормка а я укх бIаьсти ихы тIа шоай де деза балхаш деш боахк Малгобекски района «Сагопшинский» комсий совхоза кхаш леладераш.

Лоацача хана 1700 гектара тIа тайп-тайпара культураш дIас езаш ба уж. Из гIулакх толаме чакхдаккхара деррига шоай низаш оарцагIдаьхад механизатораша. 2 апреле хьатIаотташ цар дIайийнай ялата лаьрхIа 80 гектар, культураш, доакъара — 85. ХIаьта маккаш а даьха бокъонца кийчдаь Iодиллад 1450 гектар лаьтта. Хе хьатIакхаьчача цу лаьтта цар дIаювргья хьажкIаш, гекараш, кхыйола культураш.

Механизатораштa юкъе хьалха ба Гандалоев Муса, Евлоев Нурды, Коригов Башир. Цхьа ди дIадахийтац цар шоай балха нормаш дикка тIехкхоачаш ца еш.

Сихбенна шоайна бешамашкара балхаш деш ба комсаш леласраш. Уж лаьттан кIалхара хьайовхаш, хьатьехкаш, йоIаш, къаьна шпалера тоаеш, керда яр оттаеш, кхы тIа де деза балхаш деш боахк къахьегамхой. Шинкъаь дийнахьа хиначa йовчаша болх байтабац комсаш леласрашка. Царна карагIдаьннад март бутт боалехьа 340 гектар тIарта комсаштa тIера лаьтта дIадаккха а цул тIехьагIа фо теха бокъонца уж мукъаяха а. Гурахьа а укх бIаьсти а 254 гектара тIара ираш еIай.

Комсий бешамашка оасарле лакха йолаш къахьег механизатораша Медов Азматгире, Фаргиев Махьмад, Арсакиев Iийсас, Фаргиев Эдалгире, кхыбараша.

Совхоза комсех 214 гектара тIара ираш Iунал де дIаеннай гектарниташка. ХIара дезало дIайицай 5—10 гектар.

С. АУШЕВ.

БартагIа а вIаштIехьа а

БартагIа дIадоладаьд «Малгобекский» комсий совхоза цхьоалагIча отделене коллективо бIаьстан балхаш.

349 гектар дIалоац отделене комсаша. Уж дика хьаелла а нийса яIа а еза. Цунца цхьана ремонт е еза шпалераштa, дIоттаe еза виинол.

Уж деррига балхаш дIадоладеннад. Комсаш мукъа йоахача дика къахьег опыт йола механизатор Коттоев Руслан керте латтача звено членашa. Цу звенона чубоагIача трактористаша-машинисташа Батыжев Аслана, Солтукиев Махьмада, кхычар хьинаре болх бар бахьан долаш 200 гектара тIара комсаш мукъаьлхай. хIара денна 150—160 процент кхоачашъю механизатораша нормаш.

Лаьттан кIалхара хьайоаххашехьа фо деттаргаца вIашагIкъоастаю комсий кIотаргаш. ХIанз укх сахьате болх беш бархI — итт агрегат я. Мукъальхай 150 гектара тIара комсаш. Геттара дика да норма 1,5 гектар йолча хIара денна кхъь гектара тIара комсаш мукъайоахача пежарий ЭнтиноевгIар Селимен Сафарбекан, Гулаев Лауде, Бельтоев Халиса къаньетамах хьахуларгш.

Комсашца дувзаденна дола деррига балхаш комплексно ду отделене: хьалхагIа трансторашa лаьттан кIалхара хьайовх комсаш, тIаккха пневмоагрегатаца вIашагIкъоастаю. Цун тIехьагIа йаI.

Белгалдаьккханза царгдац, комсаш яIара балхаш дукхахача дакъе соахка гурахье а дaь хилар. Уж балхаш дир Дагестанера боалабаьча опыт йолча специалисташа. Царна деш дика балхаш деш боахк хIанз гурахьа лоалахарча вошал долча республикера бахкача коллегаша Iомабаь тха тхоай болхлой.

Толамца къахьегаш я Энгиноев Алихана звено. Цо болх бу виинола установка тIа, шпалераш хьалъувз. Пхи саг ва звенона, хIаьта болх дика лел цар.

Дика толамаш доах шпалераштa ремонт еш йолча Гардашова Хьалимата звено а. Ха дика оттар бахьан долаш деррингача Iай болх баьб цар. ХIанз из операци чакхъяьккха бовлла боахк цунна чубоагIа болхлой.

Отделенешта юкъе ярж социалистически хъь, белгалдаьд болхлошта моральни а материальни а поощрени яра ле деза гIулакхаш. Баьча балха итогаш хIара денна ю, хан-ханнахьа хьокхамий улга тIа дIаязъю яхье баьннарий толамех йола данеш. Цу дерригне тIо ду коллектива болх тоабе.

С. ТЕМИРХАНОВ,
«Малгобекский» комсий совхоза къахьегам лорабера вола инженер.

УКХ ШЕРА 7 АПРЕЛЕ ШУРИЙ ФЕРМАША БАЬЧА БАЛХА ХЬОКХАМАШ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	ХIара Iаттагlре дийнахьа хьаькхар (кг)	
	1980 шера 7 апреле	1981 шера 7 апреле
Ачхой-Мартановски	4,2	4,8
Грозненски	6,0	6,1
Гудермесски	5,7	6,8
Малгобекски	3,9	4,7
Надтеречни	3,5	5,7
Назрановски	4,7	5,5
Наурски	4,5	6,7
Сунженски	5,8	5,4
Урус-Мартановски	4,5	4,4
Шалински	4,6	5,1
[illegible]	6,7	7,8
Республике йоалла	4,7	5,8

СОВГIАТАШ ДIАДАЛАР

Укх деношка торжественни хьале Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателя Х. Х. Бокова СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа дIаелар иттлагIча пятилетка заданеши тIайийца социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарах швейни производственни объединенея Грозненски кога гIирса фабрикаи хьалха латтачар йоккхача группана хьожаяь ордеаши медалаши.

Собране къамаьл даьча швел-мотористкас Л. Д. Мажникова, оспоровщицес Е. И. Коноваловас, № 1 йолча филиала керттерча инженера Л. И. Рощенкос, № 4 йолча филиала начальника Л. В. Бачаевас, кхычар партенеи правительстване дег тIара баркал аьлар шоай къахьегама селла боккха мах барах, тешам белар КПСС XXVI съезда решенеши цхьайтталагIча пятилетка заданеши кхоачашъеш кхы а хьинарегIа болх бергхиларах.

Марксизма-ленинизма байракха кIал

ПРАГА, 7 апрель. (ТАСС). Корта бола къамаьлаш деши цхьа барт болаши болх беш я Чехословаке Коммунистически парте XVI съезд.

Къамаьлаш деш делегаташа белгалду КПСС XXVI съезде хьагулъяь СССР дегIаена социализм хьалъяра опыт Чехословаке коммунисташта, дерригача халкъа зманеш тела, дог урахттаду бIаьхий хьаст хилар.

Тахан IуйрийIарча заседане къамаьл дир съезда делегаташеи хьалшашеи дIаьхдаь тIоараш а деттеш тIайийца КПСС делегацена керте латтача КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя Л. И. Брежнева.

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА КЪАМАЬЛ

Деза новкъостий!

Веза новкъост Гусак!

Мукъаба сона Чехословаке Коммунистически парте XVI съезда делегаташка, мехка берригача коммунистанкеи къахьегамхошкеи къовсамта гIолла болча шун новкъосташкара — советски коммунисташкара, дерригача тха халкъагара доттагIлени вежарий деши ала. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Сайх аргда аз, Чехословаке хьларо массаза а са дог гIоздовхаш долга. Са дего гаргалол теса шун башхадикача мехкаца. Шун лаьтта эггара хьалха кот лайзар аз шовзтъа шу гаргга хьалха тха эскара довкъоша. Людвика Свобода корпуса бIухошца оагIув оагIох а теха. Советски Союза Коммунистически парте делегацена керте отта сона тIадуллаш йола КПЧ йиълагIа съезд я ер. ХIаьта со доккхал деш ва шуца, деза доттагIий, укх белгалаларча дийнахьа цхьаяа хила сай йиш хиларах. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

КПСС делегаце чIоагIа уйла тIаяхийта ладийгIар новкъоста Гусака яьча КПЧ ЦК Отчетни доклада. ДIадахача шерий итогий къаьстан бокъонцеи яьча анализо, чурчен арахьарчен политике доккхий, бакъда дизза реальни декхараш оттадар, социалистически демократи, халкъа инициатива дIахо дегIайоалаяра ийса никъ — цу дерригне а хьакойт КПЧ марксизма-ленинизма позицеш тIа чIоагIа латтилга. (ТIоараш тох). Из — шун даьхе социальни экономически кердача мулашка тешаме яхара эггара чIоагIагIа бола тешам.

Новкъостий! Укх шера оаш белгалду Чехословаке Коммунистически парти хьакхелла кхоъзткъа шу дизар а. Шун парти шийн юбилейга йоагIа политически къовсама, общественна кулгалдара йоккхеи маьхеи опыт Iоаяь, деналеи кхийна бахьнеи общественни низа санна йолаш. Из опыт — Чехословаке шийна чухь социализм толаме хьалъяра бола тешам. Из иштта кIезига лоархIамболаш иц кхыча партешта, бIарчача дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама а.

Цу опыто шийна чулоац буржуазни республика хьалашка болхлой класса хьалха латта дакъа вIаштIехьдаккхара хьинаре баь политически болх, гитлеровсан оккупанташта духьала къайтагIа лоаттабаь къовсам, царца фронташка баь тIом а даькен кортамукъалеи шийн лоIамагIа хилари бахьан, из социальни эргаяккхар духьа халкъа восстанеш вIаштIехьъяхар.

Iалаьмате боккха исторически лоархIамболаш дар 1948 шера социалистически революци котьллар. Цу хана башха-дика революционер Клемент Готвальд керте латтача КПЧ могар городен юртен миллионаш бола къахьегамхой шийна тIехьабаха, социализм хьалъяра машара наькъ тIа довлилга Iалашдир. (ТIоараш тох).

1968 шера контрреволюционизел котдалар. Цу ханарча событех йIаьххача ханна лоархIам бола кIоарга политически выводаш е хар — из а кIезига дакъа дац чехословацки коммунисташа дунен революционни процесс дегIайоалаяра юкъедихьа, межрашка долча дерригача мехкашта хьалхашка царна карагIдаьнна доккха гIулакх да. (ТIоараш тох).

Цхьан дешаца аьлча, КПЧ сийленца чакхъьяьлар кIезига йоацача халонехи тохкамехи, шийн марксистско-ленински байракх лакха а кхоабаш. ХIаьта оаха, шун советски новкъосташеи соратникашеи, дег тIара ях: сийле хийла чехословацки коммунистий! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Оаха къаьстта сийле кхайкаю — КПЧ белгалваьннача кулгалхочоа а республика президента а, коммунистически болхлойн болама воашал волча деятела новкъоста Густава Гусака. (ДIаьхдаь тIоараш тох). Парте ветеран, цо лоархIаме роль леладьй цун балха хоадамбеш йолча дукхача этапашка.

Тахан чехословацки халкъ дегIаена социалистически общество хьалъяра наькъагIа бIубенна дут КПЧ. Социалистически хьисапе къестаю шуннига мохк социально-экономически дегIабоалабара керттера проблемаш. Шун йиъна бокъо а халкъа материальни хьал-торон хьакъехьа шовш кхьачача боарамах доккхал де. Шоай халкъий бIаьхий культурни тIехьаленаш чIоагIа лора а, оаш Iалашду йилма, искусство, халкъа дешар, унахцIено лораелга, спорт а айдаргйоккхар — социализма керттера де лерхIачоа — общества членашка хаддаа дегIаухка материальни духовни хьашташ тIа-тIа дизаргIа кхоачашдара, саг массе а оагIорахьара дегIаваргахьар — гIулакх деш мел дар лерргIа чакхдоалийта.

Цу дерригнеца — КПЧ карагIдаьнна доккха хIама, цун политически никъ нийсси гаьнардар гуш хилара дола тешал. (ТIоараш тох).

Шоашта карагIдаьннарий боагIа мах беш шоана къаьнта гу утташ йола холонаш, яра критика ю долаш долча кхоачамбоацараштa. Хьинаре лех уж дIадахара наькъаш. Из хьахьовх КПЧ ЦК Отчетни доклада а съезде из ювцаро а.

Шоана, хов хургда, новкъостий, шийн балхагара иштта хьадехаши бентокхамеи хьежар дукха ха йоацаш чакхъяьннача тха парте XXVI съезде а. Кхыча тайпара хила йиш а яцар, хила дагIа а дагIацар. Шоай балха боагIача тайпарен критичнон мах бе, яхаш хьийхад вайна В. И. Ленина. ХIаьта цу васнето яхаш коммунисташа деча хана моллагIа а декхараш кхоачашдулургда царна. (ТIоараш тох).

ЧIоагIа тоам а хулаш шуга дIахайта йиш я са, новкъостий, КПСС XXVI съезда решенеш тха мехка чIоагIа хьаштдолаш тIайийцалга, коммунисташев дерригача советски халкъои боккхача безамца къоабалъяьлга. Парте гIулакх шоай дулкаш-цIийх дола гIулакх санна тIа а ийца, советски нах болабеннаб съездо оттаь коммунизм хьалъяра шерра планаш практически кхоачашъе.

Социалистически содружества мехкаша къестаду дукхача тайпара, хIаьта, долаш махкиллара, дегIаенача социализма общество дIахо дегIайоалаяра наькъагIа ийслу тIа-тIа кIоаргагIен чоалханегIен дола декхараш, хIаьта из вай де дезаш хул империализма эггара агрессивнегIа долча низий оагIонгахьара дегIаухача духьалений, хIаьта цкъаза гуччахьа моастагIал доалла акцеш еча, хьале.

Цу хьале хьелха цIанкха а ца хиначa бесса вайна толамга дахара дола дIоагIа укхох латт: цкъа-дале, воаш тIа-тIа дикагIа, эффективнегIа, вIаштIехьдаьнна, вай экономика, культура, социалистически демократи дегIайоалаеш болх барах. ШоалагIа-дале, вежарашка долча мехкий цхьоагIо, дерригача доакъошкара массе а оагIорахьара тIа-тIа кIоаргагIа бар вIаши цхьана гIулакхаш леладар кIаьд ца луш чIоагIдарах, вай мехкий хIаранеи ерригача содружестве хьаштий духьа низаши ресурсаши дукхагIа пайда баргболаш вIашагIтохарах.

(Йистедоадар 2-ча оагIо тIа).

Новкъоста Л. И. БРЕЖНЕВА къамаьл

Цу дежгъе дукха хIама хIаьа деш да, хIаьта кхы а дукхагIа де дезаш да, шоана из дика хов, новкъостий. Къаьстта белгалдаккха деза массе оагIорахьарен кIоаргген вай вIашн цхьана леладу гIулакхаш лерргIча социалистически ларда тIа — бокъонаш цхьатарра хилаpe, вIашн лархIара, хIаране хьаштташ теркалдара, боккъонца йолча революционни солидарноста ларда тIа дегIаухилга. (ТIоараш тох). Алхха цу духьа ленински дешаца аьлча вай «социалистически кооперативо» цун доакъашхой суверенни бокъонашта вIалла а зе ца дарал совгIа, цох царна йола тешшаме югIортолга а хул.

Экономически вIашн гIо дара Совета гомашка цхьана гIулакхаш леладарех вежарашка долча мехкий тахан шоай дукхха сагоатагIа дола экономически хьашташ кхоачашде йиш хиларех йола цхьа факт мукъагIа хьахцартаж вай.

Шоана хоаш махкиллара, тахан аьшка рудан доаккхача вIашн цхьалин леладу гIулакхаш цIенхаштта дегIадоаладе лерхI. СССР-о санна Чехословаке а хIанале дукха хIама лу атомни энергетика хьакхолларе. Атома энерге йиш хулийтаргъя найна а, хIаьта вежарашка долча кхыча мехкашта а шпарий дикка доккха дакъа Iалашде. Кхетадеш да, цу тайпара доккха дектар къоастаде цхьан мехка дукхха а халагIа хургхилар.

БIубенаь ала йиш я, новкъостий: Экономически вIашк гIо дара Совета а Варшавски Договора организаце а болх дама эргабоахаш тоабар социалистически содружества хIара мехка вахара хьаштаца дIадехараштта шоп луш да, аьнна. (ТIоараш тох).

Бакъда, вай толамаш себлараздоаладаьд классови моастагIий. Социализм дIахьалхашкахьа ахара новкъарле яра, из чура мелъяра шоашта мел могар де гIерт уж.

Цу гIулакха пайда ец ерригача средствах — экономически киз барах а шантажах а, харц пропагандах, шоашта йолча гIойленна хьалкхестабарах а демагогех а, уж дисача моттигашка контрреволюционни низаш хьаллувцарах а хьалсувсадарах а, — тийшача балха кхыйолча акцеех.

Шоай опытагIа из дерригa шоана дагадоагIа, новкъостий. Цо тешабеш хьахьекхар — реакце планаш перспектива йоацаш я.

ХIанз цу тайпара хIамаш леладу Польски Халкъа Республике. Цхьабакъда, бокъонца болча Польша берригача патриоташа хьал а лоацаш, хетаргахьа, польски коммунисташта могаргда кортамукъача Польша а моастагIий болча социалистически строй моастагIашта дегардар тоха доагIача тайпара юхатоха, могаргда социализма гIулакх, шоай халкъа боккъонца дола хьашташ, шоай Даьхен сий а кхерамале а лорас. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Советски Союзах аьлча, социалистически Польша тешаме новкъост а союзник а на хила а хиннай, хIанз я а я. Социалистически содружества кхыча мехкашца санна Чехословакеца а цу даькъе вай юкъара позици хиларах тешаш ва со.

Чоалханеча арахьарча хьалашка ше дегIаахара декхараш кхоачашдеш а сий дола Куба республика — социалистически пачхьалкхений содружествах дIадала йиш йоаца дакъа. Советски Союзо чIоагIIен даими хьал а лийцад, хьал а лувцаргда вежарашка дола кубински халкъ. (ДIаьхдаь тIоараш тох). Вайна дег тIара лов социализм хьалъеча цо дIахо а толамаш дахар, из машаре дахар, тоадалар лов. (ТIоараш тох).

Новкъостий! Воай социалистически содружество лораеча хана вай цунца цхьана лораду халгьий вIалла а мах баь варгвоаца гана — машари кхерамлен. Из ишта да тIом ца хилийтара социализма мехкаша тахан юкъекхухьар эгтара лоархIамегIа дола дакъа доланадь, из ишта да кхохнем кIаьдбарен гера дIадаккхарен политика байракх леладараш уж доландь.

Машарен дерригача халкъий кхерамалейн хьаштий духьа эгтара иргIен саготалIен йола дунен халкъашта юкъера проблема къоастадара тIаерзаьл дукха а хоадамболлаш йола предложенеш еннай оаха, Советски Союзе дукха ха йоацаш хиннача тхоай парте XXVI съезде. Дерригача дунен тIа дIаяйза уж могаеш тIанийцай ерригача континенташка. Мадарра аьлча, цу даькъе социалистически Чехословаке а лоацаш уж предложенеш тха доттагIашен союзникашен чIоагIIа а хьинаре а хьаллацара мах бу оаха. (ТIоараш тох).

Укхаза, — Европа центре, мерIача советски предложенеех алхха цхьанех къаьста ала безам ба са.

Европе боарам боацаш ядерни герз Iоадар дерригача европейски халкъашта Iалаьмате боккха кхерам тIа тоссаш да. Из проблема фунцагIа-моллагIа даь а практически къоастаелта дIадоладар духьа оаха ях хIанз болча боарам тIа из соца мукъагIа де, вешта аьлча, Европа зоне СССР-ен НАТО мехкийн доалахьара таьна яхара йиа юкъера йола ракетно - ядерни средстваш керда тайпаш дIатарделга, хIаьта йолаш яраш хувцилга соцаде. Кхетадеш махкиллара, цу районера хьалхарча юкъяте латта американски ядерни средстваш шоашта юкъе а йолаш. Геразашта доазув оттадерах, хIаьта цул а дикагIа дер — Европера белгалъяь шинна а оагIонаш ядерни средстваш кIезигъярах дола массазара договор оттадалца — из мораторий гIулакх хила йиш яр.

Кхетадеш махкиллара, мораторех йола тха предложени дукхьал цох хилачамбе даь хIама дац. Переговораш ара аьттув болашагIа дола хьал хьахилийтар духьа еннай я из. Цу даькъе оаха де лерхIар фуд аьлча, — цох хьалхагIа дийцад аз, хIаьта хIанз керда а доаких, — из да Европе Iоаьь ядерни средстваш оагIонаша духхьал кIезигъяр. Е Малхбоален а е Малхбузен а кхерамален хьалаш толха е ца деш хийца де йиш йолаш да из.

Тха предложени, хоаш махкиллара, дикка безаме тIаийцай дукххача политически гIозарашка а Малхбузен Европа общественноста а. Бакъда, шоашка дукха хьежийтанзар цунна раьза цахинначар а.

ХIанз Варшавски Договора чудоагIача мехкий низ дукхагIа хилар дIачIоагIде лерхIаш я керда советски предложени яхаш дувц. Кхетадеш махкиллара, из ишта дац. Цох доашхаш дувца дийнад са КПСС XXVI съезде. Европа районе бIарча хьаийцача тахан шинна а оагIонта йолча ядерни потенциалашка хьежача гуш да шинна а оагIон низаш дукха соа-ошеш доацаш цхьатарра долга. Белгала аьлча, цох цхьа санна дукхаьа а муIарал даьд Малхбузено а. Масала, ФРГ канцлера Шмидта укх шера февраль бетта дукхача наха ше къамаьл деш гучахха хьаьлар Европера Малхбоалени Малхбузени низаш цхьатарра да, аьнна. Бакъда, «совле хIана-хIана орсашкахьа кхача мегаш хиларах» кхераш вар канцлер. «Низаш цхьатаррен эквивалентни» хиларех дукха ха йоацаш дийцар США пачхьалкхен секретара Хейга. Из, бакъдар аьлча, ер иттагIа шу юкъекхаьчача хана из нийсхо СССР-гахьа совле йолаш хувцилар кхераш вар. Логикага диллача, хIанзарча ситуацен из дегIаахара перспективайн иштта мах баш хилча малхбузен мехкий кулгалхоша шинна кулгапе тха предложени хьаллаца йоагIар. ХIаьта цул метта парех цхьабараш цун лоархIам лохбе гIерте, мадарра аьлча, из цар дац массехк дийнахьа Европера низий соотношени хувценнадаь. Из пар цу Малхбузентахьа совле йолаш из хувца шоай безам боланзаь а мораторена шоаш безам боацендаь а.

Амма цу тайпара хIамаш де гIертаро — из къаьгга кхетаде деза — вож оагIув пунах тарра гIулакхаш де дезача кхоачаергъя. Цхьакха а даькъаза го боаккхаргба — духхьала Европера хьал кхы а кхерамегIа оттаргда. Иштта хила да-теш Малхбузехьарча пачхьалкхенашта из кхетаде?

Дерригa лаьрхIача, новкъостий, вай предложенеша де лерхIар да машар чIоагIбара эгтара актуальнегIа, эгтара лоархIамегIа йолча дунен халкъашта юкъерча проблемашта урегулировани яр. ХIаьта вай ях цу гIулакханца хьашт долча оагIонашка боккъонца йола конструктивни переговораш е вай цу дешай хьакъехьа — хьашт долча уровнех, цхьаккха а хьалхе хоадаь условеш а йоацаш. Нагахьа санна моллагIча кхычун кхыйола хьакъалагIара предложенеш але, вай кийча да царга хьажа.

Цхьабакъда, долча бесса аьлча, малхбузехьарча пачхьалкхений оагIорахьара гучадаьнна цхьаккха хIама дац уж цу тайпара переговораш яра башха кийча хилар хьагойташ.

Цкъаза вайга оал, из дерригa теркам тIеозаш хIама да, амма дикка уйла е езаш гIулакх де, цудухьа сихдалар бегъахьа дац укхаза. Цунца цхьана хьахойт, цу гIулакха малагIа позици лоацаргъя яха дош къоастадергдар вайца цу хьакъехьа къамаьлаш ду правительство а йоацаш кхыяраш хилар. ХIаьта, долче, хIанзарчоа гераз сиха хьаде а дунен халкъашта юкъера хьал кхы а чIоагIагIа ирдалийта а мегаргда.

Кхы моттигаш нийслу вайга оал из е вож де деза ала а вайна хьалхашка хьалхе а белгалъяь условеш оттае а гIерташ. Шоай дунен ерригача мIнигашка доал дара «боъъо» хила еза аьнна а хеташ, вайтара дIадех вар Малхбузе воашца переговораш е раьза яра луча «кхаахьесано вай воай кхерамалей элементарни хьаштий учет ца яри агресси е тIема кхерам тIаэттача воай доттагIашта гIо ца дари.

Позици-м башха лертIа лархIа йиш йолаш яц, хIана аьлча кхы а чIоагIа ала йиш йолаш я ма.

Цхьан минута тардолийтаргда вай. Советски Союзо укх тайпара заявлени яьй: моллагIча къоастае ева хьатIанхаьчача дунен халкъашта юкъерча проблемашта урегулировани яра йола переговораш йолаялалехьа малхбузехьарча пачхьалкхенаша тукца деза шоай политика вай а кхыметтел дукха кхыбараш а хьадда раьза боаца дола дакъа, аьнна. Аргда вай, США хьалхагIа арабинкха беза цу е вокх мехкара, доазол дехьарча цу а вокх башкашкара шиш бIу. ХIаьта иштта соцаде деза цу е вокх диктаторски террористически режимашта ду пойкъосталли уж тервеца Iалашъелтен.

Цхьаннe а кхета бола къамаьл а лаьрхIа тIаэцаргдарий доаь иштта оттадар? Тамаш яр-кх яйцача. ДукхагIа ала тарлуш дар вай доккхача хьаькъала дай а дац, политикакх кIезига кхеташ а да. Е искусственни духьаленаш уттаюх гIулакх тахьа дайка гIерташ болей нах бе, переговораш юхатетт шоашта дагалаттараш кхы тайпа, машарца дувзаденна хIама доацараш доландь.

Историе опыто, цу даькъе тIехьарча итташ шераш чулоацача хахарчо а теша а веш йоах: пачхьалкхенаша вIашн ца йола переговораш толаме чаккхьовл, уж вIашн условеш уттае ца гIерташ сацача, уж бокъонца машар чIоагIбе гIерташ а партнераш шинна а оагIон хьашташ лоархIаш а хилча. Духхьала цу кIийся тIа барта баьхнабар машар а халкъий кхерамле а чIоагIъе гIо даь, эггара лоархIамегIара дунен халкъашта юкъера соглашенеш тIайийцача хана. Цераш йоахаргья аз, масала, ший мукъагIарен демократически Австри юхаметтоттарах долча договоре. 1971 шера яьча Малхбузен Берлинах йолча соглашене, ФРГ-арча СССР, Чехословаке, Польша, ГДР договорий, стратегически герз доазув оттадарах долча советско-американски договоренноста, хIаьта, шеко а йоацаш, Хельсинке кулгаш яздаьча Европерча кхерамален цхьана гIулакхаш леладарах йолча совещане Ховдам беш йолча акта.

Иштта хила лоа тхона КПСС XXVI съезде отта а яь кхачийта йоагIаш йолча пачхьалкхенашка дIахоача льча Советски Союза конструктивни предложенешца цу мехкий правительствоша лоаца гIулакх а. ХIана аьлча тха предложенеш пропагандана а ца оттаеш, Европерча, Азерча, Америкерча, Гаргарча а, Юкъерча а, Гаьнарча а Малхбоалерча машаре, дерригача дунен тIарча машара даькъера массаена а гIойлеана долча договоренноста барта бахнара гIо де лаьрхIа оттаяь я. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Деза новкъостий!

Мукъаьбе сона къамаьл чаккхдоаллаш партена а мехка а хьалхашка латтача дегIаана социализм хьалъяра даькъера бехктокхаме декхараш Чехословаке коммунисташа болхлой классо, ахархойта, интеллигенце толамца кхоачашдергхиларах се тешилга дIаяла. КПЧ укх съезда установкаш ларде а лувцаш, оаш цеко йоацаш кхы дIаьхегIа а ергъал хоз а ергъал шоай Даьхе, тоадергда халкъа вахар, кхы а доккхагIа дакъа лоацаргда вай юкъерча гIулакха юкъе — Европе а дерригача дунен тIа а машари кхерамален Iалашъеча. Дика ка ейла шун цу дерригача сийлен гIулакхех! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Даькъала хийла Чехословаке Коммунистически парти!

Даькъала хилда воашал дола чехословацки халкъ! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Даькъал хилда даим дахаргдола советско-чехословацки доттагIал! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Яха а яхийла чIоагI а лойла социализма мехкий сийлахь-йоккха доттагIал! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Даим латталба лаьтта машар, халкъий тешаме кхеразмле! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох).

Цахеддаш дIахьалхашкахьа аха, доттагIий, вай де лерхIача сий долча а кийехоя а гIулакхагахьа — коммунизм хьалъяргахьа! (ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тох. Берригаш хьалгIовтт. Съезде дакъа лоацараша цIогIаргдетт: «ДоттагIал! ДоттагIал!» «Брежнев! ДоттагIал!»).

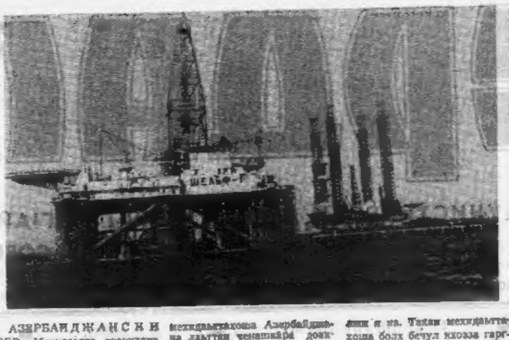

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Мехкдаьтта доаккхача промышленностерча разведочни балхий лоархIам лакхбе лаьрхIад цхьайтталагIча пятилетке. Форд токхачар тешаме гIойчаш хиннa дIаэтта йола хи тIа гIолла лела буровойш тахан ерригача Каспе гIолла доагор лохаш я. Цар экипажаша гучайоах мехкдаьтген газ йоалла перспективни моттигаш.

Дукхача хана форд хьайнача халача хьалашка а болх бе безаш хулача Каспе форда мехкдаьттахоша Азербайджана лаьттан ченашкара доаккхача дерригача доагори кIао доакъах ши дакъа дар доаких. хIаьта дикка дукхагIа хинай дар разведочни средстваш тIехьарча хана: Баку кхьчай астрахански кхрабелаш тьаь «Шельф-1», «Азербайджана 60 шу» яха буровой установкаш.

Доагор лахара йола йоккхий торойш хьаеда «Шельф-1» яхача буровой установка. 200 метр кIоарга форда кIал болх бе йиш йолаш я из. Тахан мехкдаьттехоша болх бечул кхоаза гаргга кIоаргагIа хул из. Установка буруш тохара ерригa процессаш автоматизаци яь, ЭВМ оттаь, цун борта тIа вертолетий площадка йолаш я.

СУРТА ТIА: Бакински бухте хьалъеш латтача причале я «Шельф-1». Цунна генз латт форда тIа гIолла лела «Баку» яха буровой установка.

В. ПАЩЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬАДЕР ДУКХАГIА ХИЛИЙТАРА

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

Политически къахьегамен хьинар чIоагIа айденна тIанийцар Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхоша КПСС XXVI съезда решенеш. «ЦхьайтталагIча пятилетка заданеш толаме кхоачаш тIехкхоачаш яр духьа лелаета Ерригсоюзни социалистически къахьекъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социал.

Республикерча къахьегама коллективаша шерра хьаллаьцай пятилетка хьалхарча шера шеддий бригадаша заданеш 7-ча ноябрга кхачалехьа кхоачашъяра Москвечен Ленинградерчен къахьегамхоша дIайолаьдь инициатива. Республикерча заводашка, фабрикашка, кхыча производственни коллективашка пятилетка задани дигь шеран, шера задани 1-ча ноябрен кхоачашъяра доккхий декхареш тIайидеш да.

Республика индустре болхлоша дош деннад продукци мьхала лакхара шера план халал хьалха, 1981 шера 29 декабре кхоачашъе а планал совгIа 15 миллионов сомал чухьвахьа мал боаца тайп-тайпара продукци лоа а.

ЦхьайтталагIча пятилетка хьалхарча деношке а дапа тIаийна социалистически декхараш толаме кхоачашдаре тIагIертта къовсам лоаттабе йолаенний производственни участкай, бригадай, цехий коллективаш.

1981 шера чаккхьлачa хьалхарча квартала итогаша хьахьоах керттера заданеш толаме кхоачашъьялга, индустре къахьегамхоша сийленна къахьегама вахта дIахьош хилар.

1981 шера хьалхарча квартала продукци мьхала лакхара план 101,5 процент кхоачаш а яь, планал совгIа мьхала аькхай 6 миллион гаргга сома мьхьа продукци.

Хьалха санна чIоагIа йоакхо ю культурно-бытовой гIулакхаштен кор-картен зла товараш арахецара. Наха эша уж товараш арахецара хьалхарча квартала план 103 процент кхоачашъяьй, 1980 шера хьалхарча квартале арахийцарел 7 процент дукхагIа хинад уж товараш.

Культбыта товараш дукхагIа арахецара даькъе дика кайоалаш болх баьб «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене, укхаза соахкарчул 52 процент тIакхийттад уж. «Пищемаш» заводе — 13 процент, «Трансмаш» заводе — 21 процент, «Электроинструмент» заводе — 4 процент, иштта кхычахьа.

ЛоархIамегIа болча хьохама — къахьегама овсарле лакхъяра 1981 шера хьалхарча квартала плановни заданеш толаме кхоачашъяьй дукхача коллективаша.

Республика бIарча индустри хьанийцача къахьегама овсарле лакхъяра квартала план 100,3 процент кхоачашъяьй. Керда техника юкъеккхувлара, къахьегам кхетамца вIаштIехьбаккхара, къахьегама дисциплина чIоагIъяра чотагIа дика къахьегама овсарле лакхъяьй «СевКавнефтегазпереработка» объединене. «Нефтехимзапчасть» завода, шурий промышленноста объединене коллективаша кхоккха процент. «Красный молот», «Трансмаш» заводаша — ворхI-ворхI процент, радиотехнически заводе — 12 процент.

1981 шера хьалхарча квартале лакха эффективность йолаш къахьийтар «Красный молот», «Мединструмент», экспериментально - механически заводий, Ачхой-мартановски мехлестоза коллективаша. Цига а кхы дукхача предприятешка а планал совгIа хьа мел ль продукци къахьегама овсарле лакхъяра чотагIа хьаль я.

Цхьабакъда, индустри дегIанхувлача доалаш дола къахьегама толамаш кхы е дикагIа хила йиш яр нагахьа санна хIара предприяте торопех бизза найда цIбаьбаларе, кийслуча кхоачамбоацарешта тIагIертта къовсам лоаттабаьбаларе, къахьегамен материальни ресурсаш йолаш моттигаш нийсъеннаецаре.

Халахете а республикерча шин предприяте цементни заводон металлически тара заводон кхоачашъяьяц продукци мьхала лакхара квартала план, царна тIаднсар пачхьалкхен декхар.

Укх тIеххьарча хана кIезиглуш латт къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачаш ца еш йола предприятеш, цхьабакъда шоай план кхоачаш ца ераш хIанз а тIехьа дикка дукха я.

Къахьегама овсарле лакхъяра 1981 шера хьалхарча квартала план кхоачашъяьяц цхьайтта предприяте, царца юкъе а цу даькъе эгтара тIехьашеначарех я цементни завод, кога гIирс бу фабрика, «Чечингсельстрой» треста аьшкбетона конструкцей завод, металлически тара завод, кхыраш.

ХIанзалца хьа юкъера дIадалалаа да цхьайолча предприятей кулгалхойн специалистий оттальча номенклатургIа а йоацаш план кхоачашъе гIерталга. Из бахьан долаш талкъа боахачa дIа ца кхоачаш юс чIоагIа эшаш йола продукци.

БIарча республике хьанийцача хьу хьаира озера, ардах яккхара, цемент, колбаси паделеш арахецара план кхоачашъяьяц. Республикерча предприятешка чаккхдоах бийдал, доагор, энерги, металл, цемент, хьу кхыйола материалаш кхоара тIадерзадаь балхаш. Цхьабакъда, цу лоархIамеча, боккха пачхьалкхен лоархIам болча балха тIа долаш да кхоачамбоацараш.

Цхьайолча предприятеша доагIачул дукхагIа доаду доагор, электроэнерги, металл, хьу, гIишлон материалаш, дукха да хьабоалаш пайда а боацаш дIаухийташ а яраш, моттигаш нийслу брак йолаш продукци арахецаш а.

Из дерригa а Iатъь производства эффективноста, балхах бухсоашаш хьахулаш дар вогIа хулийт. Январь-февраль беттаьшка планагIа лаьрхIачул совгIа арахецача продукцега дIадахийтар «СевКавнефтегазпереработка» объединене, электромеханически цементни заводий, «Терек» яхача Нохч-ГIалгIай производственни мебельно-хьун дIамаш еча объединене, Грознески аьшкбетона конструкцей завода. Керудин гIишлон материалаш йоахачен чаккйоахачен Карабулакски завода, кхы цхьайолча предприятей коллективаш.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совето 1979 шера баьча сопамга хьежжа 1981 шера 1 январе дена подрядни гIишлони организацей балха мах бера керда хьоккамаш юкъедоаладаьд — эксплуатаце дIаенначa объекташа товарни гIишлон продукце план кхоачашъяр.

Кердача хьалашка болх беча подрядни гIишлош еча организацеша дика толамаш дальхад. 1981 шера хьалхарча квартале товарни гIишлон продукце план 145 процент кхоачашъяьй. Цу хьонхамах йола план дикка тIехкхоачашъяьй Нохч-ГIалгIай гIишлош еча управлене, «Грознефтехимремстрой» треста, «Грознефтеоргсинтез» объединене, «Чечингсельстрой» треста, «Чечингводстрой» управлене, «Чечингазстрой» треста коллективаша.

Цхьабакъда, товарни гIишлон продукце план кхоачашъяьяц «Чечингавтодор» управлене, «Чечингколхозстрой» объединене коллективаша.

Кердача хьалашка болх бaра дIадех промышленноста, юрта боахама, гIишлошъ еча, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой производственни коллективашнара хьинар айдаь къахьегилга, материальни къахьегамен ресурсаш безза гIа пайда ийбелга.

1981 шера хьалхарча квартале республика дерригача доакъошка хоадамболлаш дола толамаш дальхад, из дика лард я хьалхарча ах шера план толаме кхоачашъяра.

ЦхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера планаши тIаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдаре тIадерзадаь да хIанз хIара коллектива, хIара болхлочун къахьегама низаш. Цу гIулакха мел эшаш дар доаш да — материальни финансови ресурсаш, Iаьхий къахьегама традицеш, айденна хьинар.

РЕСПУБЛИКАНСКИ КОМИССЕ ЗАСЕДАНИ

Селхан хилар Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советерча советски традицешта, цIейшта, обрядашта йолча комиссе заседани.

Заседание ладийгIар НГIАССР культура министерства наьха вахара керда советски традицеш, цIейш, обрядаш юкъехухьаш беча балхах культура министра заместителя А. Г. Митрофанова баьча доамага.

Комиссе белгалдир пачхьалкхен юкъера а революционни а цIейш чаккхдахара культура учреждениеша дукха болх белга, хьинаретIа чаккхдаха доладаьд хлаташ леладераш хьувкъам чуза торжественно наькъабахар, «Хьалхарча цIоми», «Хьувкъама» цIейши.

Назрановски, Сунженски, Веденски, Шелковской, Грознески районашка чаккхдахад къахьегамхоша интернациональни патриотически кхетам лела боккха лоархIам боли ДоттагIален Къахьегамен цIейш. Цхьайолча районашка культпросветбоахкоша хан-ханнаьда дIахьо Советски Эскаре гIулакх де болхараш торжественни наькъабахар, залаце баьача бIухоша вIашагIкхетараш, паспорташ комсомольски билеташ дIадалар.

Чаккхдоахаш да халкъа фольклорни излей, хьахарий цIейш.

Цунна цхьана республика культура министерства керда советски цIейш, традицеш, обрядаш хьакхольера а вахара юкъедоаладера а бехка тIа долаш да цIенхаштта кхоачамбоацараш а.

Организационно - массови болх мела бу, министерства коллегие 1980 шера цIаккха а дийцадац уж дешаш, йолаш яц цу хьакъехьа къаьста оттаь план.

Комиссе культура министерствагара хьадийхар уж а кхыдола а кхоачамбоацараш дIадоахилга цу хьакъехьа де дезараш белгалдир.

ПАРТЕ ДОШ — НАЬХА ТЕРКАМЕ

Агитатора Халаев Идриса беседа

Старогрозненски бурувдеттараш буруш тохаш латтача скважинашка дIебаха аьна вIашагIкхийттача майдан тIа латтача хана а тIехьа, чIагIа бIукъожабесоа тара а волаш. № 1009 йолча комсомольско-нагирхой буровой начальника Кирилл Михайлович Ковалевнен группарторга Василий Николаевич Коростелевнен тIа а вагх, цига бурувдеттачун гIоьча а комсорг а волча И. Халаева зоахар царга:

— Сайна хеттача тайпара беседе вIаштIехьа ца ялар, нагийча маха эшшача тайпара сайга цар гIулакх ца дудалар кхеф се.

— Воха ма воха хьо, Идрис, деррига а дика хургва. XXVI съезда материалаш-м массане а дика кхахааргйолаш я, — йоахар хьехаинчаша.

ГIулакх иштта дар аьлча, бригадерча бурувдеттарашца КПСС XXVI съезда материалех лаьца беседа е а цу цхьан хана цхьайтталагIча пятилетка шин бетта баьча балха бригадин итог е а езаш вар Халаев Идрис.

Истола хьалхашка хьалттар кавказий гIоз-сибат долаш, тоаш бола гIирс бухаш воха зIамига саг. ДIадоладир цо ший къамаьл:

— Советски Союза Коммунистически парте XXVI съезда болх дег чура дIа ца боалаш дих тахан советски халкъ, дерригa прогрессивни адамаш. КПСС Генеральни секретаря новкъоста Л. И. Брежнева яьча Отчетни доклада тIа а съезде тIанийцача кхыча документаш тIа а хьахьекхад вай Даьхена карагIдийна доккхий хIамаш, белгальъяккхай вокх дIахо экономически социальни дегIабоалабара программа, кIоаргга анализ яьй дунен халкъашта юкъерча хьала а дунен революционни процесса..

Уж деррига хIамаш ма дарра дувца оттаргвац со, духхьал вайна, мехкдаьттахошта, доагIа дешаш мара. ХIаьта цхьайтталагIча пятилетке вай кхоачашде дезаш дола декхараш доккхийй чоалханен да.

«1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегIайоалара керттерча лостемаш» тIа аьнад, 1985 шера 620—645 миллион тонн мехкдаьтта доаккхийта Iалашде деза (газови конденсат а тIехьа). Вакъдар аьлча, цунах керттера дакъа Малхбузехьарча СибарегIеннен Казахстанан кхоачергда, хIаьта вай а мичад шиш кулг вIашна а дилла дагIа йиш йолаш. Буруш тохара балхий техника - экономически хьокхамаш тоаде деза вай сихха кхы тIа а технически кийчо пра, технологи дIахо эргайоахаш тоаяра, уж дикагIа вIаштIехьдахара чотагIа.

Отчетни доклада тIа Леонид Ильич Брежнева аьнад: карагIдаьннатох доккхал дарца цхьана дикн дег чу хила еза хьалхашка латта декхараш бехктокхаме хетаргдола уйла. Советски халкъо хьальча йоккхача потенциалах дас санна, цунах хьадоалар диза хьадовиккаргдолаш пайда эцилга бехктокхаме хетаргдола уйла. Йолаш йолча ресурсаех бухсоццаш хьайовла продукци дикка алсамъйиххa торо я.

Металлах мамогта дикагIа, кхоме пайда эцаро фу лу цкъа дийцад аз. Из мадарра аьлча, массе тайпарча ресурсашта доагIаш да — из вьшк, хьу е гIишлой материалаш иле а. ХIаьта хьоацая оаш, масала, мехкдаьтта. Боккха пайда лу из лаьттанна вIалхара дукхагIа хьалдаиккхаро, двигателаш эргаяьха товяро, автотранспорт дизельни доагорнен газаца лелае лакхаро.

ТIаккха лораде, кхом беш дIаахийта деза-кх хIаьта мехкдаьтта, зоах бурувдеттачун гIончо Тарасенко Юре.

Мехкдаьтта лорадарах далац, гIулакх йоах Халаева, иштта лорае еза реагенташ, электроэнерги, металл, йолла хIама буровойна гонахьарча хоаттала а иха турба цхьаккха юхьнг, листовой болата цхьаккха чIегнит йоалларгйоацаш. — безача махха хIамаш я уж ерригаш а, цудухьа лорае еза.

ХIаьта ладугIал оаш социальни дегIаахарен халкъа хьал-торо лакхъярен хьакъехьа фу дувц, йоах беседа еш волчо. Партен правительствал хаддаза йоакхо ю дезал чIоагIа кургбола хьалаш вIаштIехьдахара, дукха дезалхой болча дезалаштен балха болча йоаноштен льготаш дукхагIа теларен аьттув бола дешагIа дола хьалаш вIаштIехьдахарен.

— Из баккъ да а да, тхона кхалнаха гIойле е лаьрхIа дикха хIамаш да, — йоах лоабата маркхала анализ йоахача лаборантиас коллектора Непуткина Валентинас. — Бетта эца алаш юкъера лаьрхIача 190—195 сомага кхоачаш лаьхлуш хилча, болх беш болча кхалнаха а йидергда-кх из пазал.

— Воакъоца бакъ да, — зоах Идрис.

— Съезда материалашка духхьал хьайоах, — дувц вокх лаборантка, коллектора Чернышева Валентинас, — тха, болх беш болча кхалнаьха, къахьегама, быта, салаIара хьалаш тоалургда. Кагий береш а долаш болх беш болча кхалнаьха йиш я бIарча боацача балха дийнахьа е бIарча доацача балха кIира болх бе, кхыметтел цIагIа болх бе а йиш я.

Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа дакъа доацаш хинийрийн цу тIем зIа дай байнача дезалийн вахара хьалаш дIахо тоадара гIулакх дергда. ЧIоагIа йоакхо ергъя къахьегама ветеранийн.

— ВIалла дувца хабар а дац, — цIаьхха оалаш саина йоах Халаева. — КIара делала къаьстта шийн хургъя квартира.

— Из дика бIаргагу вайга, старопромысловски мехкдаьттахошна, хьежача а. — йоах вокхагIволча мастера Сурмин Владимира.

ДIахо Идриса юаш хьалхагIа бригадай цул тIехьагIа управлене баха итоташ.

— Вай бригадина шера планагIа 1263 метр буруш тохилга тIадожадаьдар, хIаьта, шоана маьхарра, цунна 50 метр тIатоха лаьрхIад. Во лелаш вай гIулакхаш. 2 бетта планагIа 250 метр тоха дезаш дола буруш 580 метр техад. Юхадаьнна хIанз дац март бетта а.

— Иштта дIадаха деза дIахо а, — вертагIдоах группарторга Коростелев Василе, — хьинар долаш саг ва вайца яхье къовсаменнар — Шулинин Иван Макарович, — из хьалхавала тарлу.

Войл уж хьалха ца боалийтар духьа кхы а хьинарегIа бергбе вай болх, — массанена а хьалхаре жоп лу беседа еш волчо.

ДIахо Халаева хоам бу, укх шера 18 апреле ленински коммунистически субботник де аьна Москва-Сортировочни депо машиниаькъахоша баь тIаьхьахи бурувдеттарашa чIоагIа раьза хинна хьалдаьца хиларах..

— Цу дийнахьа цхьанне санна болх бергба массане а, — йоах смения мастера коммуниста Сурмин Владимира. — 18 апреле эгтара дукхагIа лакхъергьи къахьегама овсарле, цхьа тонн химреагенташ кхоергъя, — йоах цо дIахо. Из предложени хьаллаьцар цига мел хинараша. Вахте боацачар буруш детта оборудовани тоаергъя, буровойра бытовой помещенеш цхьалкайоахаргъя, территоре тIа гаьнаш дIайогIаргъя.

Беседа чаккхйоал, из дика крах гулбеннараша барнал оал Идриса. ЦаIеш саладIа дIабахар, хIаьта Коростелев Василе смена — Халаев Идрис, Степанов Валерий, Коростелев Юрий ший веший Василе воI шийца а волаш вахте эттар.

Валлах кхетаци техника дика йовзаш кулгалдора буруш тохара процессана мастера коммуниста Коростелев Анатоле (Василе воккхагIволча воIо). Цу смена а тIехкхоачашйир задани.

Массехк дош аргда аз Идрисах. 10 класс яьккха а Советски Эскаре гIулакх даь а ваьнначул тIехьагIа старопромысловски бурувдеттараш болча вера комсомолец Халаев. Комсомольски хьинарца дIаволавелар из болх бе, хала яле а, сакъердаме йола бурувдеттарий професса гIавийрза Iомаеш вар из. Валлах дика кхеташ а комсомольски производственни вахаре хьинаре дакъа лоацаш а хиларах «Грознефть» дешара-курсовой комбината деша ваьнийтар Идрис. ХIаьта уж тIехдика чаккх а яьха, хIанз бурувдеттачун гIоьча ва из 4-гIа разряд а йолаш. Цшй декхарех дика лоархIаву, буровойа комсомольски организацеха кулгалдеш ва, управлене «Комсомольски прожектора» член, коммунистически къахьегама ударник, предприятена тIачIоагIъяьча районе общественни порядок лораеш дружинник ва.

А. ТИЩЕНКО,
тха штата воаца корреспондент.

КЪАХЬЕГАМО СИЙ ДОАККХ САГА

СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка задании социалистически декхараш кхоачашдеча толамаш дахарах СССР орденаши медалаши енай СССР дулхен шурийн промышленноста Министерства объединенеи, предприятеи, организаций болхлой, инженерно-технически балхахой, гІулакхерча мялха группана. Царна юкъе Нохч - ГІалгІайчене гІолла:

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Бойко Иван Семеновича — Грозненски шурий комбината машиний оборудованеи наладчика.

Молочаева Хедена — Наурски даьттех нахчен йоаккхача завода нахча йоакхлачоа.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Михайлова Клавдия Андреевнана — Грозненски шурий комбината оператора.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Бак Юрий Юрьевича — «Росмясомолремстрой» яхача Ростовски треста Грозненски юкъарча гІишлой дІа-юха лелача механизированни колонна слесаря.

Волынщикова Раиса Александровнана — Грозненски дулха комбината болхлочоа.

Голомубова Мария Петровнана — Грозненски дулха комбината болхлочоа.

Доценко Елена Тимофеевнана — Шелковской даьттех нахчен йоаккхача завода даьтта довккхачоа.

Магомадов Мансур Джунидовича — шурий промышленноста Нохч - ГІалгІай производственни объединене генеральни директора.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Дадалов Ваха Юнусовича — Грозненски дулха комбината болхлочоа.

Матаев Новкан Товчаевича — шурий промышленноста Нохч - ГІалгІай производственни объединене Грозненски автобаза автомобила водителя.

* * *

ИттлагІча пятилетка задании социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарах Даьлен денний совгІаташ деннад гІишлонаьра гІулакхашта йолча СССР Паччахьалкхен комитета, РСФСР автономни республикий Министрий Советий, халкъа депутатий краевойн областной Советий исполкомий проектни, изыскательни, Іилма-толкама организацей, учреждений, предприятей болхлошта. Царна юкъе Нохч-ГІалгІайчене гІолла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Зайченко Павел Тимофеевича — «Грозгипросельхозстрой» автомобила водителя.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Колесникова Эмма Алаудиновнана — «Грозгипросельхозстрой» отдела кертерча специалиста.

* * *

СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо СССР орденаши медалаши енай газ йоалакхачан цуьна транспортировка еча Шуртанени комплекса хьалхара агІо хьалъечеи на болх бе йолалийтачеи къаьстта чІоагІа белгалбаьлчарна болхлошта.

СовгІаташ денна рашта юкъе ба вай мехкахой а. Къахьегама Сийлен III степени орден енай «Южкомплектмонтаж» яхача треста № 4 йолча монтажни управлене электросварщика **Кондратенко** Вячеслав Александровичa. «За трудовую доблесть» яха медаль енай «Южкомплектмонтаж» яхача треста № 4 йолча монтажни управлене ирака - трубоукладчика **Бражников** Иван Викторовича.

* * *

СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка задании социалистически декхараш кхоачашдеча толамаш дахарах СССР орденаши медалаши енай СССР гІишлой материалий промышленноста Министерства объединенеи, предприятеи, организацей болхлой, инженерно - технически балхахой, гІулакхерча мялха группана. Царна юкъе Нохч-ГІалгІайчене гІолла:

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Местовой Анатолий Алексеевича — «Союзавтометстрой» яхача Ерригсоюзни Іилма - производственни объединене Грозненски опытно-экспериментальни завода фрезеровщика.

Налимкин Константин Кузьмича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината кирпичаш арайоахачоа.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГІАЛА ОРДЕН

Вертиев Василий Ивановича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината автомобила водителя.

Хаметов Алхазур Хамзатовича — Нохч - ГІалгІай карьероуправлене дробильщикий бригадира.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Акаев Сапрани — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината сушилий загрузчика.

Матаев Мовлды Даудовича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината кирпичаш арайоахачоа.

Янкотов Юрий Дмитриевича — «Росстромремонт» яхача треста Грозненски ремонтно - механически предприяте отдела начальника.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Ефремов Николай Ивановича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината слесаря.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Домбаева Марема — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината кирпичаш арайоахачоа.

Исламов Алти Рамзановича — Нохч - ГІалгІай цементни завода цементни хьайрай машиниста.

Калаксаев Юрий Ердишеловича — Нохч - ГІалгІай карьероуправлене карьера начальника.

Мудаев Касум Дошаевича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене Грозненски автотранспортни боахама автомобила водителя.

Полежакин Александр Григорьевича — Нохч - ГІалгІай карьероуправлене бульдозера машиниста.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Анаев Нуа Магомадовича — «Росстромремонт» яхача треста Грозненски ремонтно-механически предприяте электрогазосварщика.

Антонова Раиса Ильинична — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 2 йолча Грозненски гІишлой материалий цеха начальника.

Васева Надежда Павловнана — «Союзавтоматстрой» яхача Ерригсоюзни Іилма-производственни объединене Грозненски опытно - экспериментальни завода отдела начальника.

Зухраева Совдата — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината кІир йоаккхача пешкий грузчика.

Клочко Василий Наумовича — «Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене № 1 йолча Грозненски гІишлой материалий комбината экскаватора машиниста.

Сагамов Зайналбека — Нохч - ГІалгІай цементни завода автомобила водителя.

Шидаев Шамсудина — Нохч - ГІалгІай цементни завода автомобила водителя.

* * *

СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка задании социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарах Даьлен денний совгІаташ деннад СССР монтажни специальни гІишлой балхий Министерства объединений, организацей, предприятей болхлой, инженерно - технически болхлой группана. Царна юкъе Нохч - ГІалгІайчене гІолла:

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Нема Василий Николаевича — «Кавэлектромонтаж» яхача треста Грозненски монтажни управлене электромонтажника.

Харитонов Александр Николаевича — «Ставропольпромвентиляция» яхача треста Грозненски участка слесарий - вентиляционникий бригадира.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Шатев Илья Николаевича — «Электромонтажконструкция» яхача треста Грозненски электромеханически завода кузнеца.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Кообенко Георгий Владимировича — «Гидромеханизация» яхача треста Грозненски специализированни управлене газоэлектросварщика.

Погосовский Александр Владимировича — «Южмонтажавтоматика» яхача треста Грозненски монтажни управлене электрослесаря.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Саакян Аветис Акоповича — «Монтажтермоизделия» яхача треста Грозненски специализированни управлене изолировщикий бригадира.

* * *

СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка задании социалистически декхараш кхоачашдеча толамаш дахарах СССР орденаши медалаши енай СССР кхачан промышленноста Министерства объединеней, предприятей, совхозий, организацей болхлой, инженерно - технически балхахой, гІулакхерча мялха йоккхача группана. Царна юкъе Нохч-ГІалгІайчене гІолла:

ЛЕНИНА ОРДЕН

[illegible] Закията — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Юбилейный» совхоза-завода доярка.

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Абдулмежидова Алипат Ахмедовнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Новогрозненский» комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Мусаева Хадижата — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене хладокомбината болхлочоа.

Овчинникова Нина Ивановнана — Грозненски маьлха комбината пекаря.

Шахвалиев Вахийна — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Грозненски винно-коньячни комбината воккхагІволча мастера.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГІАЛА ОРДЕН

Мунаев Алаудин Амаевича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода болхлой бригадира.

Течиев Алим Сулимовича — Нохч - ГІалгІай шекар довккхача завода болхлой бригадира.

Усаев Усман Алиевича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Верхненаурский» комсаш лелаеча совхоза отделене управляющега.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Воронаева Лидия Марковнана — КПСС Грозненски районома инструктора.

Дибиров Вахид Алимовича — Шелковской райпищекомбината директора.

Залибухаров Шудди Ахмадовича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Урожайный» совхоза директора.

Козлова Евгения Николаевнана — № 3 йолча Грозненски маьлха завода пекаря мастера.

Любченко Иван Ивановича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхоза винзавода кертерча винодела.

Несерхоев Вахид Якуповича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Пригородный» совхоза бригадира.

Родионов Петр Сидоровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода слесарий бригадира.

Саламова Роза Абдулхалимовнана — Нохч - ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама Комитета председателя.

Тесуркаева Эльза Умаровнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Червленски винзавода болхлочоа.

Хасиев Леча Мусульчаевича — КПСС Ножай-Юртовски райкома хьалхарча секретаря.

Хизриев Усман Абуезидовича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Восточный» яхача комсаш лелаеча совхоза отделене управляющега.

Царьков Виктор Антоновича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода варщика.

Юсупова Насырат Махмудовнана — № 4 йолча Грозненски маьлха завода пекаря.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН II СТЕПЕНА ОРДЕН

Галкин Георгий Игнатьевича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода машиний оборудованеи наладчика.

Гатаганова Іусама Хьажбикара — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Ингушский» комсаш лелаеча совхоза комбайнера.

Дайтаев Тахир Алтархановича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Новосельский» совхоза автомобила водителя.

Дзортова Ахьмада Марема — Малгобекски маьлха завода тестовода.

Железнова Капиталина Александровнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода аппаратчицана.

Эдигов Абу Аюбовича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Куйбышева цІерагІча комсаш лелаеча совхоза тракториста.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Амаева Турко Кантаевича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Новогрозненский» комсаш лелаеча совхоза винпункта слесаря-электрика.

Осипов Сергей Александровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Юбилейный» совхоза - завода слесарий бригадира.

Пивачева Евгения Георгиевнана — Шелковской райпищекомбината банкаш дІакъуьйлачоа.

Сафарян Алеша Даниловича — Грозненски яй доаккхача завода бондаря.

Севостьянова Нина Николаевнана — Грозненски макаронни фабрика болхлочоа.

Тасаева Машура Ахмедовнана — Грозненски кондитерски фабрика варщицана.

Хасанова Малинана — Нохч-ГІалгІай шекар доаккхача завода болхлой бригадира.

Хачукаева Белана Фадиевна — Назрановски маьлха завода пекаря.

Энеев Ахалхан Дакаевича — Нохч - ГІалгІай шекар доаккхача завода слесаря - ремонтника.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Абдулхамидова Зоя Эльсолтаевнана — Нохч - ГІалгІай шекар доаккхача завода болхлой бригадира.

Алтемиров Сергей Федоровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене кертерча механика.

Бисетова Антонина Петровнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Кавказ» яхача комсаш лелаеча совхоза свинаркана.

Блуе Лидия Васильевнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Столичный» яхача фирменни тика-кафетере кондитера.

Бокоева Амната — Нохч-ГІалгІай шекар доаккхача завода болхлой бригадира.

Бримерская Вера Дмитриевнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Наурски винзавода чхьагІара материалаштех чхьагІараш обработчицоа.

Вагапов Аскар Ахмедовича — Гудермесски маьлха завода пекаря.

Васильева Мария Ивановнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Кирова цІерагІча комсаш лелаеча совхоза бригадира.

Висирханов Алимпаша Абдулкадыровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Южный» совхоза директора.

Гриценко Людмила Николаевнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода болхлочоа.

Даудова Вака Ахмедовнана — № 4 йолча Грозненски маьлха завода болхлочоа.

Делимханова Яхамат Межитовнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Победа» яхача комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Джабраилова Асия — Грозненски маьлха комбината пекаря.

Дрозд Григорий Федоровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Родина» яхача совхоза тракториста.

Дулаева Зуги Исмаиловнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Знаменски комсаш лелаеча совхоза бригадира.

Калоева Заурбена Хьавайна — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Юбилейный» совхоза-завода болхлочоа.

Ибрагимов Умар Мухадиновича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Юбилейный» совхоза-завода автомобила водителя.

Исмаилова Курейна — тхьамка бийдал кийчъеча республикай юкъарча Грозненски контора Зандак-Юртовски тхьамка кийчдеча пункта тхьамка лорда сортировщика.

Исраилова Балкана — Нохч - ГІалгІай шекар доаккхача завода слесаря-ремонтника.

Келеметов Сахаб Салаудиновича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Озерный» комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Магомадова Бирланга — Шалински райпищекомбината варщицана.

Мациргова Нурхан Исламовнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Луч» яхача комсаш лелаеча совхоза доярка.

Мусаева Заре Ахметовнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Новосельский» совхоза звеньевайна.

Мусаева Арубика Дадаевнана — № 3 йолча Грозненски маьлха завода пекаря.

Нединалов Виктор Петровича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода болхлой бригадира.

Пашков Иван Ивановича — даьтта - хьоанала промышленноста Къулбаседа - Кавказски производственни объединене Грозненски даьтта доаккхача завода вальцовщика.

Портнова Зинаида Петровнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода банкаш дІакъуьйлачоа.

Порядина Любовь Николаевнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Комсомольский» комсаш лелаеча совхоза винзавода болхлочоа.

Русиненко Николай Ивановича — Грозненски яй доаккхача завода аппаратчика.

Сангириева Малика Магомедовнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода болхлочоа.

Серсултанов Магомед Тагировича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Самашкински консервни завода электрослесаря.

Сетелова Мария Леонтьевнана — Грозненски маьлха комбината тестовода.

Суровская Мария Федоровнана — № 4 йолча Грозненски маьлха завода производственни пешкий кочегара.

Сусликова Нина Владимировнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене хладокомбината болхлочоа.

Тамерланова Шахида — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Комсомольский» комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Точиева Исраила Дюбайна — «Ачалуки» яхача минеральни хин завода болхлой бригадира.

Тутаев Абукара Беслайна — даьтта - хьоанала промышленноста Къулбаседа - Кавказа производственни объединене Грозненски даьтта доаккхача завода воккхагІволча мастера.

Улискова Валентина Николаевнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Ассински консервни завода варщицана.

Хачукаев Супьян Алимхадиевича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Самашкински консервни завода болхлой бригадира.

Цураев Шамиль - Хадис Цураевича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене генеральни директора заместителя.

Чуваев Шамсудин Ахмадовича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Заря» яхача совхоза тракториста.

Шовхалов Темарко Хож-Ахмедовича — Нохч - ГІалгІай шекар доаккхача завода мастера.

Шувоев Иван Дмитриевича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхоза тракториста-машиниста.

Эльдарханов Борис Ташамировича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене автомобильни колонна начальника.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Аюзов Абуталип Алиеовича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Алтуринский» комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Алавдинов Лом-Іалийна — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Южный» совхоза бригадира.

Албастов Мажида — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Самашкински консервни завода болхлой бригадира.

Афанасьева Василиса Павловнана — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене «Юбилейный» совхоза - завода технологически пешкий кочегара.

Ахмадов Ваха Гурбановича — консервни промышленноста Нохч - ГІалгІай производственно - аграрни торговни объединене Самашкински консервни завода директора.

Бакаев Вахид Чаргизовича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене ГІ. Ахриева цІерагІча комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Верешкалов Василий Ивановича — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода машиний оборудованеи наладчика.

Глушкова Елена Яковлевнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Горячеисточненский» комсаш лелаеча совхоза свинаркана.

Даннер Фридрих Ивановича «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхоза винзавода бондаря.

Девяткин Анатолий Александровича — Шелковской райпищекомбината слесаря.

Добриева Махьмада Лизайна — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Новогорский» комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Дукаева Зара Вайсултановнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Кирова цІерагІча комсаш лелаеча совхоза винзавода болхлочоа.

Жихарева Ольга Николаевнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай промышленно-аграрни торговни объединене Ассински консервни завода варщицана.

Закаева Кока Алиевнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Надтеречни комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Иванов Алексей Ильевича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Гребенски опытни комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Иделова Падама — Нохч-ГІалгІай шекар доаккхача завода болхлой бригадира.

Индербиева Зулпана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене «Новосельский» совхоза болхлочоа.

Исаев Изудена — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене Грозненски консервни завода болхлочоа.

Кирсев Андрей Ивановича — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене дІа-юха лелача механизированни колонна болхлой бригадира.

Кузнецова Антонина Александровнана — даьтта-хьоанала промышленноста Къулбаседа-Кавказски производственни объединене Грозненски даьтта доаккхача завода лаборанта.

Лабазанова Абуза — Грозненски маьлха комбината пекаря.

Магомадова Барет Ахьмадовнана — Нохч-ГІалгІай шекар доаккхача завода болхлочоа.

Макаев Арба Хамидовича — КПСС Ачхой-Мартановски райкома отдела заведующега.

Мальсагова Іунара Содайна — Назрановски маьлха завода пекаря.

Межидова Сама Хасмагомедовнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Знаменски комсаш лелаеча совхоза винзавода болхлочоа.

Мокин Игорь Георгиевича — Грозненски маьлха комбината слесаря.

Музаниева Лиза Бадаловнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене «Южный» совхоза болхлочоа.

Ойсаева Хемсат Моалдиевнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене «Урожайный» совхоза болхлочоа.

Синченко Нина Александровнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхоза йоккхагІйолча зоотехника.

Сигачева Антонина Михайловнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене Ассински консервни завода фасовщицана.

Смородина Клавдия Петровнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене «Ассинский» совхоза болхлочоа.

Соломатина Зинаида Дмитриевнана — Грозненски кондитерски фабрика карамельщицана.

Сорокоумова Любовь Федоровнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене дІа-юха лелача механизированни колонна кертерча бухгалтера.

Тавердиева Колостан Хасановнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Грозненски винно-коньячни комбината болхлочоа.

Таплаханов Султан Султановича — даьтта-хьоанала промышленноста Къулбаседа-Кавказски производственни объединене Грозненски даьтта доаккхача завода электромонтера.

Тамерланов Усман Умаровича — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Наурски винзавода автомобила водителя.

Тарасова Майя Харитоновнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене воккхагІволча экономиста.

Умаров Бекбулат Гайбулатовича — тхьамка бийдал кийчъеча республикай юкъарча Грозненски контора Ножай-Юртовски тхьамка кийчдеча пункта болхлочоа.

Хасбулатова Зуган Хасанбековнана — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене Ассински консервни завода болхлочоа.

Хатуев Вахид Хатуевича — тхьамка бийдал кийчъеча республикай юкъарча Грозненски контора Нохч-ГІалгІай тхьамка кийчдеча лордагІа долча тхьамка сортировщика.

Цечоев Махьмада Бориса — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене № 1 йолча дІа-юха лелача механизированни колонна начальника.

Цыбина Лидия Ивановнана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене «Виноградный» комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Чупринова Людмила Михайловнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене «Авангард» яхача комсаш лелаеча совхоза штукатура.

Шадиев Махьмада Хамберта — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Горахе цІерагІча комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Шведа Юрий Романовича — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене Калинина цІерагІча комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Шурховецкая Нина Васильевнана — «Чеченингушвино» яхача производственно-совхозни объединене Калиновски комсаш лелаеча совхоза болхлочоа.

Щельцинин Виктор Федоровича — минеральни хин Серноводски завода холодильни установкий машиниста.

Эзерханов Котарсолтана — «Чеченингушвино» яхача производственно - совхозни объединене XX партсъезда цІерагІча комсаш лелаеча совхоза тракториста.

Эльдарова Хамамат Баудиновнана — Гудермесски горпищекомбината болхлочоа.

Юсуфович Лев Юхаевича — консервни промышленноста Нохч-ГІалгІай производственно-аграрни торговни объединене «Столичный» яхача фирменни тика-кафетере заведующега.

Яхъяева Тамара Яхъяевнана — № 4 йолча Грозненски маьлха завода кондитера.

Г. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» яхача назрановски завода алюминиеви участка бригада (бригадир — Евлоева Мадина) халал хьалха кхоачашьяьй иттлагІа пятилетка. ЦхьайтталагІча пятилетка хьалхарча кхаь бетта план бригадо тІехккоачашьяьй.

КПСС XXVI съезда решенеша къаьстта чІоагІа хьанар айдаь къахьегаш я бригада. ХІара ден задани 160 — 170 проценташ кхоачашдю цо.

Бригаде 25 саг ба, хІаьта тІехьавусаш цхьанкха а вац.

СУРТА ТІА: М. Евлоева.

С. ПУГОВКА сурт.

Кооперацe продукташ дукхагІа хьайийю

Хоьш махиллара, социалистически юрта боахама лард я колхозаши совхозаши. «Цхьабакъда, из віалла а даи, — аьлар КПСС XXVI съезде новкъоста Л. И. Брежнева,— ший доалахьарча боахамий торонаш ма лоархІийла яхилга. Опыто гешал ду уж санна долча боахамаша дулх, шура, кхыйола продукташ йоахача дикка доаккха новкъостал деш хилара».

Укх пятилетке советски нах кхачан продуктацца дукха дикагІа ІалашбЕ лерхІ. Укхаза боккха лоархІамболаш гІулакх да юрта бахача наьха доалахьарча боахамашкара совгІа бола продукци потребкооперацe хьанйелта.

Юрта бахача наха тІа-тІа дукхагІа раьза а хулаш шоай совгІа йола продукташ хьачутел вай заготовительни пункташка. Ишта, 1980 шера оаха шоай доалахьа боахамаш долча нахаца царгара шин-кхаь шера дулх хьайидера лаьрхІа 6 миллион договор оттадир. Из дІадохкара бола нах мара тІера ца боаккхаш, юрта бахача наха шоай совгІа дола дулх рыночни махтах дохк.

Потребкооперацe балха вай мехка керда йола из форма дІайоласлар кхо шу хьалха, цу хана 4 миллион договор оттаде віаштІехьдаьлар тха. Гаргарча шин-кхаь шера оаха лерхІ шоашта зиачул совгІа дулх доаккхача хІара ахархочунца контракташ оттае.

Шерра йоаржаю Украина кооператорий опыт, царна дика форма кораьй бахача нахаца охьана гІулакхдаш леладара. Колхозо договораш а увттадеш, колхозхошнара къона хьайбаш хьиий а деш, уж доккха хиллалца кхаба цар шоай доалахьарча боахамашка дутт. Бакъда, хьайбаши юа тІара оалхазараши сихха дегІ а даьхаш дикка кхабара украински кооператораша шоай маьхах царга концентрированни а кхыдола а доакъар дохк, иштта хьайбашта дарба дара а царна ветеринарни тІахьожам лоаттабара а Іалашо ю. Дулх дохкаш болчар бевам совбаккхара дукхача потребительски союзаша хІанзарчоа дефицитни дола промышленни товараш дохк.

Потребительски кооперацена кхоане йолаш гІулакх да группашка віашагІтехача кролиководий общественнацех къаьст-къаьстача любителашцех цхьана гІулакхаш ладелга. Оаха фермаш хьал а еш уж кроликаш лелаерашта арендагІа дІалу. Іалашо ю доакъарцех транспортацех. ХІаьта уж йоае, цар цІокхлгаш тоае а лаьрхІа пункташ хьалъю, цар торо я цхьан сезонагІа 50 эзар кроликана обработка е. Тахан 2000 товарищество віашагІтехав мехкара миллион совгІа кроликовод-любитель. Центросоюзо лерхІ цхьайтталагІча пятилетке бахача нахагара хІара шера 100 миллионнара кхаччалца кроликаш хьаййелга віаштІехьдаккха, промышленни центрашка кхы тІа 70 эзар тонн гаргга диетически дулх дІадахийта. Карарча пятилетке бахача нахага совгІа дола дулх шоаша дукхагІа хьалйе лаьрхІа я план.

ТІехьарча шерашка коарча участкашнара тайп-тайпара продукташ йоахнига дикка алсамдаьннад. 1976 — 1980 шерашка кооперацe 13,8 миллиард сома маьха юртбоахама продукташ хьаийцай — хьалхарча пятилеткеца ийсйнча уж 37 процент дукхагІа хул. Тахан гражданий доалахьарча гІоана долча боахамаша мехка йолча товарий коартолек ахаш лу, кхоалагІа дакъа — баьцадараш, диьлагІа дакъа гаргга — сом. ЛаьрхІача хьаьоки, 1985 шу хьатІакхоаччаш потребкооперацe 2,5-зза дукхагІа коартол баьцадараш, сом, бахчени культураш Іалашье йиш йолга. Цу гІулакха хьалье лерхІ 12 эзар керда универсальни приемно-заготовительни пункт, 350 эзар тонн баьцадараш доаттадергдола моттигаш.

Заготовкаш яра организации методаши эргайоахаш тоа а еш потребкооперацe новкъостал ду городашкех болхлой поселкашкех баха нах кхачан продукташца Іалашбелга тоадаре. Юрта торгоели дегІайоаларе. Поалахьарча боахамашкара йола юртбоахама продукци хьа а ийцаш шоай тикашца е общественни кхачан предприятешка йохк шо йолчуа бесса е чаккхьлакх. ЦхьайтталагІча пятилетке СССР Центросоюзо лерхІ кхы тІа 200 эзар квадратни метр гаргга мах бу моттигаш йола тикаш. 225 эзар моттиг йолаш общественни кхачан предприятеш хьалхе.

Дмитрий ГУДКОВ,
СССР потребительски общества Центральни союза правлени председателан заместитель.

(АПН).

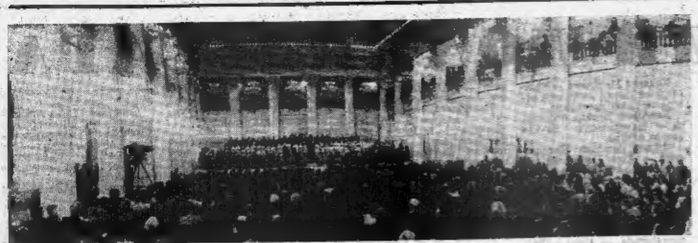

СССР халкъа артист, М. И. Глинкин цlерагlча РСФСР Паччахьалкхен преме лауреат В. И. Федосеев 1974 шера хилар Центральни телевиденен радиовещанен симфонически оркестра художественни кулгалхо а керттера дирижер а.

Оркестр хlара шера Советски Союзе гlолла гастролашка ух. Толаме чаккхъюьл цуо выступленеш тайп-тайпарча мехкашка. «Федосеев Владимира оркестра кулгалдора пульта тlа латтача хана тlехдаьнна чlоагlа кулгаш а ца лестадеш. Сих ца луш, пафос йоацаш, тайп-тайпара «косметически» средствашъ юкъе йоацаш, иштта, хила йоаггlача тайпара Чайковске произведенеш хьахьоаха вlаштlехьдаьлар цун» — иштта яздаьдар оркестра выступленех «Нюрнберг цайтун» яхача малхбузенгермански газето. Из оркестрахи цун кулгалхочохи дьинар цаl мара дац.

Советски музыкальни искусство дегlайовлаеча доккхий гlуланхаш карагlдувларах Центральни телевиденен радиовещанен Йоккхача симфонически оркестрана еннай Къахьегама Цlеча Байракха орден.

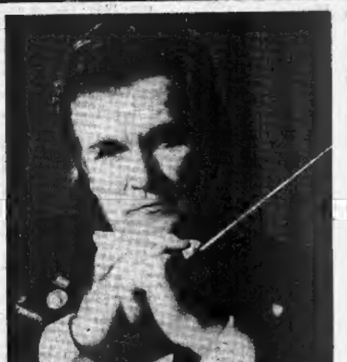

СУРТАШ ТlА: 1. Йоккхача симфонически оркестра соцаний Цlагlарча концерте.

2. СССР халкъа артист, М. И. Глинкин цlерагlча РСФСР Паччахьалкхен преме лауреат, Йоккхача симфонически оркестра художественни кулгалхо а керттера дирижер а Федосеев Владимир Иванович.

А. ЧУМАЧЕВА суртал. ТАСС фотохроника.

ТУБЕРКУЛЕЗ ДОЛЧА САГА ДАРБА ДУ

Эггара хьалха хlаранхна ха дезаш хlама да туберкулез долча сага а, кхы лазараш дараштa а санна, дарба де йиш йолаш хилар. Цунах цамогаш вола саг верзара эша эггара лоархlамегlара хьал да цамогаш пар ше чlоагlа шийн унахцlенои йоанхо еш хилар, цо дарбан режим цlенхаштта кхоачашъяр, стационаре, санаторе, амбулаторе дарба деш, производстве, цlагlа из лоро де мел яхаш дар деш хилар. Унахо верзавара эша ха туберкулезаш процесса хьисапага, цун сихъяларгlа, унахочун организма чlоагlалгамедалга, из верза гlерташ хилалга хьежике хул. Хайна да, йаьхкача хана массехк препаратах бокхача боарамe комплексно пайда а ийбеш дарба дича саг верзаве йиш йолга. Молхаш лоро хьажадьчул кlезигагlа меларо а саго шийна дагадохкаригlа уж ца мелаш хаиаш йоахаш хиларо а дарбанна доккха ое лу, хьахул препарат башка lатиъаш йоаца е туберкулезни процесса по ю елнини лохъю а туберкулезни гlажилгаш. Цамогаш волчух шийн бехкагlа хьал иштта эттача, туберкулеза духьаларча къовсама тера берадоал лора.

Саг лазарах верзара эша лоархlаме хьал да дарбан курс чакхйоаккхача хана а цул тlехьагlа шин шера а дарба дара режим цlенцаштта лелаяр. Дарба дара режим организм лазара духьала оттара низ лакхбеш йолча мероприятей комплексах латт: чlоагlа ден распорядок, дукха витаминаш йоахна дерттlа кхача, цlена фо, физически сатийна волаш ха а кьокха юха болх бе волалуш дегl физически нагрузкага цкъайннахьа хало а на еш, меллашха, кlезиг-кlезига болх а беш даккхар, хlьата иштта лора тlехьожам а болаш организм халонга а цеалга а яккхар. Моллагlча тайпара толкаль а режим телхаяро — вахар сатем боацаш хиларо, дегlа йоагlачул совгlа хало яро, шийла, деларо, кхоачамболлаш ваб ца яро, морта бохабу маларашъ меларо, гlаьле увзаро — ловкъарле ю унахо верзара, тlаккха кхыметтел дарба деш латтача хана а лазар сихле тарлу. Цкъаза, хан-ханнахьа дарба ца дайтача унахошта хирургически дарба де дезаш йола моттагаш а яйслу. Малагlа операци ергья, из малагlча боараме хургья, цун тlехьале иштта хургья яха дешаш хирургически дарба хаинахьа деш хиларга е тlехьадаьна хиларга хьежжа хургда. Лоархlаме да ха ца тийлйтар, операци тlехьа ца яхар.

Туберкулез — дlа-юха дувла лазар. Цудухьа шийн духьа а шийна гонахьарабарий духьа а чехкагlа верзагlерташ хила веза хlара цамогаш вола саг. Пачхахьалкхено лоаттаду цамогаш волчоа из верзалара мел эшар: мах боацаш ду дарбе, из болх булургбоацаш волча хана а алапи соцадац, чувахача моттигий хьалаш тоаду, кхы гlуланхаш ду. Дарба дара режим телхаярца шийн дегlа ое лу цамогаш волчо, нхерам тlатоссийт гонахьарабарий унахцlенона а. Активни туберкулезах цамогаш вола саг, къаьстта а из хьайийлла форма йолаш дале, шийгара лазар яхага дlа ца далийтара цlагlа а производстве а цхьадола гlуланхаш кхоачашдеш хила веза. Цамогаш волча сага чура ара а яьле, феца дlаув туберкулезни гlажилгаш тайп-тайпарча наьхъашка гlолла, сага туберкулез долча органага хьежжа. Пехкашта туберкулез хилча, къаьстта хьайийлла форма яр, тугаца а шодашца а араювл туберкулеза микробактереш. Долче, кхайкавеш а lиршиг доалаш а бата тlа кулг дилла деза цамогаш волчо, шийца къамаьл деш волча сага юхегlерта йиш яц. Тугаш lоккхувса мегаргдац лаьтта е цlенъ юкъе, хlана аьлча гlажилгаш а йоахкаш бола дом бага беха тарлу цамогаш боацарашта. Служебни а нах чубахача а помещенешка нув хьоххача хана дом гlаттаргбоацаш хица тlоадабе беза lоххьекха нув, герми, кхы хlама. Дилла а массанахьа а тугашчукхувсарг лелае еза кхса цамогаш волчо. Хьадоала тут кхса доалладеча йовлакха юкъедехна мегаргдац, хlана аьлча доккъаденийча туго кхс бlехду, хlьата йовлакх доаркадеш а дегадеш а гlажилгаш феца дlаув. Цунца дувзденна оаха могаду тугашчухувсарга йитта йиш йолча хlамах баь ботт тlабехкилга а кlибагlа 2—3-аза из 2 процентни содови растворица кхехкабелга а.

Гонахьарабараштa туберкулез дlа ца далийтара боккхача лоархlамe да цамогаш волча саго туга дезинфекци яр. Дищдалийта йиш яц дезинфекци яра йола средствашъ лелае йоаггlача тайпарa тlалаеш хилча мара дезинфекцена пайдана ца хилар.

Цамогаш волча сага бlехха белье из чуйоалла гали а тlехьа йиттале хлораминна 5-процентни раствора чу а елла 4—6 сахьата йоаллае еза, цул тlехьагlа мара ютта а ца ютташ.

Юаш юхейнсача хlамашта а пхьегlашта а дезинфекци е еза. 6—8 сахьата е 5-процентни хлорамина е 20 процентни хлорни кlира раствора чуетта а лоаттаеш. Юхейиса раствор канализаце чу е бlехха хий дlакхувсача кlоага чу лхийта еза.

Дищдалийта йиш яц берашта кхувшбоагlача кагирхоштен туберкулез атта дlадоалаш хилар. Цудухьа уж цамогаш волча сага сов юхе ахийта мегаргбац. Бераштa бертаи дахa, царна пхьан кадa чуре е оархилга чура хlама даа, уж шийца lодуйохийта мегаргдац.

Вlалла а йиш йолаш дац цамогаш волча сага хlамаш лелае: барцъаш, метта тlатувса хlамаш, кулгах хьекха гата, цергаш цlеньо щотка, пхьегlаш, кхыдараш.

Къаьстта лораде деза маьнхах дойхка бераш.

Цамогаш волча сага цlагlа кlаьда мебель, кlувсаш, юташ йоаца корага ухкаю хlамаш хила йиш яц. Хан-ханнахьа цlена фо чуахийта деза квартире, цlенъе еза из тlаьдача гермеца. Бийсанна вужаш форточка хьаделла деза. Мозаша дlа-юха вхахьа тарлу туберкулезни гlажилгаш, цудухьа уж квартире чу хилийта мегаргдац. Хан-ханнахьа яйта еза медицински персоналага помещене тlаьда дезинфекции чурча хlамашта обработкеи, цо йоаергья туберкулезни гlажилгаш, тlаккха дезала бола кхерам кlезиглургба. Хlара цамогаш волча сага декхар да дезинфекци еш медицински болхлошта гlо дар.

Дезала, къаьстта берий а кхувшбоагlача нагирхой а унахцlено лоралра даим дагалоаттаде деза туберкулез гучадаьннен дегlа хоалуш цхьаккха хlама а доацаш кхета йиш йолаш хилар. Цудухьа уж шоаш лазарах цlена хиларах дог тийша бале а, цамогаш волча сага цlен хlара дезалхо дехкарийла ва шера шоаза ххийнарийн диазза берийн тохкам байта диспансере вха.

Лора хьехамаш кхоачашдаро гlо дергла цамогаш вар верзаве а цунна гонахьарабараш цу лазарах лорабе а. Из хlаранена ха дезаш да. Дукха нах чу а лоацаш еш йола флюорографически осмотраш чlоагlа лоархlаме хургья цу даькъе.

Профилактически осмотраш наькъа унахцlеноина бола тешам ба.

С. ДОБРИЕВ, НГIАССР унахцlено лорарра министерства дарбан отдела йоккхагlа вола инспектор.

Тхо интернационалисташ да

ДоттагIал чIоагIдеш

Коммунистически салла-там болча къона саг хьалкхевара дикка оагlув дlалоац школашкарча интернациональни доттагlален клубаша. Хlанз массане кхетаду дунен тlа хинна моллагlа йоаккха событи эггара хьалха дешархошта юкъе цу клубо дlайовзийташ хилар. Политий бераш дикагlа кхетаргдолча, эггара чlоагlагlа шоана пайда хургболча тайпара. Тха клубо а цу гlуланках бераш кхетадеш лелабу шийболх. Вайна массанена а бовз машар, доттагlал бахьан тахан дунен тlа латта къовсам. Тха кидовцаша кхетаду чилийски халкъо тахан lовшаш дола lазап, дагайоалл Сальвадора халкъа ккел, йовз Даьхех баьха лелича палестински берий трагеди. Цудухьа lалаьмате чlоагlа доттагlоздоал мичхахьа а моллагlча а халкъа тlалатта lазап дlа а доакхаш, пар кортамукъален вахар lодулаш хилча. Хозахеташ дездир оаха Кампучияе кортамукъален ямкха цу даьнеея цига пионерски организаца хьахийнеи хилар.

Хоза чаккхьъяьлар хlара пионерски отрядо шоаш пlи лелаеча къонача турпалхошта хетаиь сбораш. Къонача турпалхочун - антифашиста денна хетаиь йийлла заседани. Цу морча мероприятеша айбу берий интернациональни сакхетам.

Соахка совхозе болх беш даьккхача ахчах Машар фонда 60 сом деннад оаха, Кампучерча берашта лаьрхlа массехк посылка яхьийтай.

Сатем боацаш я тахан дунен тlа. США керда президент Рейгани цун правительство дунен тlа юха а «шийла тlом» боаржабе гlерт. Цудухьа дунен тlа мел дола прогрессивни адам машар бахьан къовсам лоаттабеш да. Из дика кхетаду тха «Солидарность» яхача клубо а цун доакъашхоша а. «Вай а декхарийла да машар лорабе» яхача девизех школе чакхъяьхай тха кидовцаша Сальвадоре, Палестина халкъаша шоай кортамукъале бахьан лоаттабеш бола къовсам хьаллоацаш йола митингаш. Шо-шоай отряде хlара кидовцо дунен халкъашта юкъерча хьалах лаьца лекци йийшай, беседа яьй. Цига къаьстта белгалбаьлар нlслагlча классашкара дешархой Шибилова Фатиман Дзейтова Заретаи, иттлагlча классера дешархо Бахиев Хьасан, ялхлагlча классера Арсельгов Хьусен, йиъллагlча классера Шибилов Руслан, кхыбараш.

КИД-е хьинаре дакъа лоац тха пхьалии болча дешархоша меттел, бlарчча классаша а. Иштта, «Солидарноста» доакъашхо я тха 4«а» класс.

Дунен тlа машар хилар дувзаденна да халкъашта юкъе доттагlал хиларца. Цунах кхет тха дешархой а. Цудухьа доттагlал леладу оаха дукхача городашца. Бувзам ба тха йолодоттагlардейнаш дlабелла бовхкача моттигерча школаца, капитан Дотмурзиев Ахьмад дlавелле вовллача Украински ССР-ча Бердичева яхача городерча № 3 йолча школерча кидовций дружинаца. Доккха хьоашал да тха Польшерча, Чехословакерча, Венгрерча, ГДР-ча дешархоша. Къаьстта, Германски Демократически Республикерча Лейпциг яхача городерча Румянцев Николая цlерагlча школерча пионерашцен комсомольцашцен.

Ткъо шу совгlа ха я аз ГДР-ча коммунистаца-антифашистаца Хауке Эльзаца доттагlал леладу. Цо йийха хьоашалгlа яха хиннай со цига. Цlаккха дицлургдац сона цига пионерашца, комсомольцашца, коммунисташца - антифашистаца, Бухенвальд яхача концлагера тутмакхашца сай хинна вlашагlкхетараш. Цар кхы а чlоагlагlа дийзар тха берашта юкъера доттагlал. «Денгара денга чlоагlлулда вай халкъашта юкъера доттагlал! Машар болашн шоайла дезаши дахар хилда вай берий! Кест-кеста вlашагlдеттала аьттув хилба вай! Кхы лотабайтаргбаи вай тlема ала!» — яхача дешашца коммунистий собране Хауке Эльзас хьаелар тха КИД-а ГДР-а байрахк. Тхона доккхо совгlат да из.

Шоай кортамукъале бахьан къовсам лоаттабеча мехкашкарча берашца чlоагlа доттагlал леладу немций бераша а. Из гучадаьлар сона цига со хиннача хlара школе.

Дукха ха я тха КИД-о Къулбаседа - Хlирий АССР-ча Майское яхача юртарча школерча КИД-ца доттагlал леладу. Кест-кеста вlашагlдеттала тхо. Цхьана чакхйоах оаха доттагlлен сайренаш. Дуккхача хана диц ца луш дагалатт уж вlашагlкхетараш. Укх шера бетта а вlашагlкхета лаьрхlад оаха. Хlанз царцига.

Дукха ха йоацаш Удмуртерча пионерашца каьхат дайтад тхога тхоца хьоашал тасса дагаболаш. Цу гlулакха чlоагlа раьза да тхо. Из доттагlал дувзаш дола каьхат юхадахьийтад оаха царга.

Хозахеташ боагlа клуба доакъашхой доттагlашкара-новкъосташкара дена керда письмо деша, моллагlа мероприяти кийчъеча дакъа лаца. Хlанз тlатеlла Ленински субботникага кийчлуш ба тха дешархой, lомаду оаха кхыча мехкий меттаи.

Доккха гlо - новкъостал ду клуба школа директоро Беркенхоев Шахмарзий Жабраила. Из меттала, хlара хьехархо воагlа тха клубе, шоашта хетар ала, шо-шоай хьехамашца тха болх тоабе. Цу гlулакхаш айбу къона интернационалисташ кхебе гlерташ оаха лелабеш бола болх.

Е. ФАРГИЕВА, г. Назрана № 3 йолча школа КИД-а кулгалхо.

ДЕШАРХОЙ ЦIЕЙ

Самардийнахьа В. И. Ленина цlерагlча культура Дворецe хилар «Дунен тlа яц къахьегама саг яхачул езагlа цlи» яхача (…) технически училищайн дешархой цlей.

Цlей хьа а дийла «Школен производствон» яха укх деношка чаккхдаьккхача традиционни хинна дlааттача кlира итогех лаьца къамаьл дир ВЛКСМ горкома секретара Л. Живодровас.

Цу кlира бераш хилар заводашка, вlашагlбеттабалар дикагlа йолча коллективашца, беседаш хилар производстве хьалхалеттарашца, оттадир царна лаьрхlа дола художественни самодеятельноста концерт.

Болхлой классах, цун дикача гlуланкхех лаьца дешархошта хьалхашка къамаьлаш дир хlанз болхло волча, ПТУ чакхъяьккхача Р. Цамаева. Грознера № 3 йола юкъера школа чакхъяьккхача производстве къахьега дага волча Макуев Тимура, КПСС XXVI съезда делегата, «Грознефта» объединене генеральни директора Р. М. Хачатурова. Цул совгlа, технически училищай дешархоша яьчен кийчъяьчеи хlамай тайп-тайпара выставкаш а тайтар укхаза. Гулбеннарашта доккха концерт оттадир номераш 3, 35, 54 йолча юкъерча школайн Октябрьски районерча пионерий Цlени агитбригадаша.

А. МУТАЛИЕВ, ВЛКСМ Грозненски горкома инструктор.

СПОРТ

РОССЕ ЧЕМПИОНАТ

Укх тlеххьарча хана дукха дика спортивни яьхаш хул Грозне. Соахка Москве Олимпиада-80 дlайолаялалехьа вайна бlарга байра цига бахабокъо яккха гlерташ бола мехкара дикагlа бола боксераш. Цул тlехьагlа вай тешаш хилар США-н вайн шийн лоlамегlа кlалтохаргагlа латаш болча борецашта юкъе хиннача яхьа. Хlьата, хlапа, самардийнахьа царке дlайолаенний Российски Федерацера цlи хезача штангистаща дакъа лоацаш йола Россе чемпионат. Царна юкъе ба олимпийски чемпионаш Д. Ригерт, Н. Колесников, А. Воронин, Олимпиада призер Н. Никитин, дунен чемпионаш В. Аракелов, В. Захаревич, А. Евладиев, П. Сырчин, кхыбараш. Яхье дакъа лоацаргда Нохч-Гlалгlайчене меттел, деррнгача дунен тlа бовзаш болча вай республика штангисташа А. Сайдулаева, Н. Арсамакова, кхычар.

Чемпионата хьалхарча дийнахьа шоайла къовсабенна бар 52, 56, 60 килограмм кхаччалца дозал дола спортсменаш.

Эггара зlамагlа дозал долчарца юкъе яхье ваьннавар 13 саг. Ка теха штанга айеча царна юкъе чемпиона цlи Оренбургски областерча Орск яхача городерча спорта мастера Абдрахимов Вилес яьккхар. Цо айийр 97,5 килограмм дозал дола штанга.

Штанга хьалъурагlа тоттаи йолча яхье чемпиона цlии шоллагlа приз Волгоградерча спорта мастераша Катруш Сергейси (130 кг) Зайцев Сергейси (125 кг) яьккхар. Кхоалагlа моттиг я йоакхаш эггара хьалха СССР спорта мастера норматив кхоачашйир Костромерча штангиста Бородин Анатоле. Цу дозала двоеборьех чемпиона цlи Катруш Сергейга (225,5 кг) кхаьчар, шоллагlа приз — Зайцев Сергейга (220 кг), кхоалагlъар Абдрахимов Вилета (217,5 кг).

56 килограмм дозал долча штангисташта юкъе къовсавенна вар ворхl саг. Укхаза Россе чемпиона цlи, хьалъайьача штанга дозал цхьатарра доллаше (235 кг), шийн дозал 50 грамм кlезигагlа хиларагlа, Уферча дунен халкъашта юкъерча класса мастерага Агибалов Валерега кхаьчар, цудухьа шоллагlа приз Брянскерча спорта мастерана Галкин Николайна елар, кхоалагlа приз 225 килограмм дозал дола штанга а айявь Калининградерча спорта мастера Петров Владимира яьккхар.

Кхоалагlча дозалах цу дийнахьа яхье баьннача 17 штангиста юкъе дикагlа аьттув а баьнна хьалхара кхо приз яьккхар дунен халкъашта юкъерча класса мастераша — новосибирца Головко Владимира (275 кг), свердловчанина Михия Юре (273 кг), шийн дозал кlезигагlа хиларагlа) Липецкерча Щербатых Сергеяс (272 кг).

Хьалхарча дийнахьа лидераш волгоградцех хилар. Цу дийнахьа 16 саго дlачlоагlийр шоай спорта мастерий цlераш, цхьанне из сий дола цlи яккхар эггара хьалха.

Дlахоьхьош я яхьаш.

ДОТО МЕДАЛЬ

Диззача бархl дийнахьа Румыне столице Бухаресте хилар шиитта мехкара бlаь совгlта боккхагlа болча боксераша дакъа лоацаш хинна «Доцю тlеххар» яха дунен халкъашта юкъера турнир.

Цига къовсавени а в а р СССР вlашагlтехача команда юкъеводаш вола Нохч-Гlалгlайчен цlи хеза боксер, дунен халкъашта юкъерча класса мастер Джабраилов Хьамзат.

Цун дозал долча спортсменашта юкъе бар ГДР-ра, Болгарера, Яповера, Кубера, Югославера, кхыча мехкашкара веррига а бархl боксер.

Эггара хьалхара латар хилар Хьамзата Румынерча цlи хезача боксераца, Москве хиннача Олимпиада призераца В. Силагица.

lалаьмате технично, сихаг дикен латаш цул котаьлар Джабраилов. Ахфинале Хьамзата латар хилар Европе дика вовзаш волча Германски Демократически Республикерча спортсменаца Р. Голопичаца. Шп минут ялалехьа из нокауте а вохийташ котало яьккхар Хьамзата.

Ишта финале вхаьчар Джабраилов. Укхаза цунца къовсавелар румын И. Бутаров. Дика летар шаккъе боксер. Цхьанне а бацар lаяха толам, цхьабакъда, счет 3:2 йолаш котало румынага кхаьчар, хlаьта Хьамзатах дото призер хилар. Цул совгlа, Джабраиловна елар «Коталон тlаккхуаш хилара» лаьрхlа йола приз.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

1981 шера 11 — 12 апреле СЕРГО ОРДЖОНИКИДЗЕ ЦIЕРАГIА СТАДИОН

«АВТОМОТОРЕДЕО» — ВАЗ

1981 шера 11 — 12 апреле

хургья.

Программе:

1. Шин чаркаца автомобиль хахкар.
2. Автомобилаца 6 автомобила тlагlолла тlехкхоссавалар.
3. Автомобиль йоддеше а пи чура хьа а яьккха хуццар.
4. 10 автомобиль спортивни хьисапе хахкар.
5. Представленешка хьалхара дакъа лоацаш ба мехкарий-каскадераш.

Билеташ стадиона кассашка доахкаш да.

Представленешка хьажара коллективни заявкаш а хьайиэ.

Йолалу: 11 апреле 17 сахьат даьлча.

12 апреле 15 сахьат даьлчен 18 сахьат даьлчен.

Коллектива художественно-технически кулгалхо Догин Александр.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — lуйранара гимнастика.
9.05 — «Мичах шу, зурнал-наш!».
9.35 — Ленина ордена долча Московски эскара округа эскарен халкъерен ансамбла выступлене.
10.35 — «Дийнаеа хlанзи дунен тlа».
11.25 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Йоккха телевизионни студией документальни фильмай программа.
15.40 — «Халкъа аьзараш».
16.50 — «Професси — связист» яха телевизионни очерк.
16.55 — СССР а Югославена а юкъе доттагlален, вlашагl новкъостал дарен, тlом дlабаьннача тlеххьагlа цхьана къахьегарен хьалхьахь фильма договора кулг лоадарга. «Югославе гlолла» яха кинопрограмма.
16.50 — «Звездочет» яха телевизионни журнал. Передача дlаяьу Советски Союза Турпала, СССР летчика-космонавта Ю. Н. Глазкова.
17.35 — Массани цlерагlча халкъерен Пачхахьалкхен ансамбла концерт (ЧССР).
18.00 — Миллионий ленински университет. «Социалистически экономика дахар».
18.35 — Мультфильм.
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — Дlалоши дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреата В. Шихмурзаевас (чlондарг), Гарина (гитара).
19.15 — «Тlоа сагар» а «Гвоздика» а яхача телевизионни веретхометражни художественни фильмай программа. (ЧССР).
20.00 — «Ю. А. Гагарин космосе вала 20 шу дизарга». «Космически бlаьнере тахьаннаи оагlонаш» яхача телевизионни документальни фильма премьера. Кхоалагlа фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Ленинградски телевиденен радиош В. Андреева цlерагlча эрсий халкъа оркестра а СССР халкъа артистка Г. Ковалевай а концерт.
23.00 — «Тахан дунен тlа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.05 — «Малыш школа».
8.35 — «9.35 — Ашараш. 4-гlа класс. Григ «Пер Гюнт».
9.05 — «Хийл» яха lилман-популярни фильм.
10.05 — Французски мотт.
10.35 — 11.35 — Физика. 8-гlа класс.
11.05 — СССР халкъай ашараш.
12.05 — Студенташта-заочникашта. Лакхелъара математика. 2-гlа курс.
13.30 — lилман коммунизм. Социализмах вахар а дезал а.
14.05 — Подготовительни отделенешка лакхагlархошта. Математика.
14.35 — «Ихийтта шу дола капитан» яха художественни фильм.
16.00 — Езача атлетикаех йола РСФСР чемпионата финал.
17.00 — Фильм.
17.05 — «Халкъа депутатий Советашка» (нохчий меттала).
17.25 — «Болхлой тlехье» (нохчий меттала).
17.35 — «Нохч-Гlалгlайчу гlоладе».
18.15 — «Объектива бехк бу».
18.30 — «Юртара вахар». Кинхою дикка массаза а хьуакъара тlехьа» (гlалгlай меттала).
19.00 — «Советски Союза гlулакх деш вай!».
20.00 — «Бийса дикъяла тийша шун, бераш!».
20.15 — Гандболах йола СССР чемпионат. Малахк. «Буревестник» (Тбилиси) — «Гранитас» (Каунас). Тбилисера передача.

20.45 — П. И. Чайковске цlерагlча дунен халкъашта юкъерча конкурса лауреата М. Плетнева кхоачашъю В. Моцарта а Л. Бетховена а произведенеш.
21.40 — «Шоллагlа юхавъахилар» яха телевизионни дукха серешъ йола художественни фильм. Кхоалагlа серe.

10 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — lуйранара гимнастика.
9.05 — Кхоачашде тхоца, кхоачашде оаха санна, кхоачашде тхьа дикагlа». Германски Демократически республикерa передача.
10.05 — Центральни телевиденен Ерригсоюзни радион эрсий халкъ академически хоро кхоачашду эрсий къулбаседен иллеш.
10.35 — «Тlоа сагар» а «Гвоздика» а яха телевизионни короткометражни художественни фильм. (ЧССР).
11.20 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Социалистически мехкий космически экипажех дола «Выставка космически старт» яхача а «Цхьан орбита тlа» яхача а документальни фильмай программа.
15.35 — «Кагирхой творчество».
16.05 — «Москва а москвичаш а».
16.35 — «Гагарина сеалъарчий» яха фильм-концерт.
16.55 — Эггара хьалха саг чухьа волаш дола СССР летчик-космонавт Ю. А. Гагарин чу а волаш космически кема урагlдахийтача хана денз 20 шу дизарга а Космонавтика Дена а хетаиь тоьжаст-лени заседани а концерт а. Союзни Цlен Кремлени залера трансляци.
21.00 — «Ха».
21.45 — «Ленинградски балет» яхача телевизионни музыкальни фильма премьера.
22.30 — «Тахан дунен тlа».
22.45 — «Сайранара ашараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.05 — «Эрсий къамаьл».
8.35 — 9.35 — Ашараш. 6-гlа класс. «Руслан а Людмила а» яха М. И. Глинка опера.
9.05 — 14.35 — И. Грибоедов поэзи.
10.35 — Английски мотт.
10.35 — 11.35 — Б. Н. Полевой. «Бакъонца волча сагах йола повесть». 8-гlа класс.
11.05 — Эрсий халкъа иллеш.
12.05 — Студенташта-заочникашта. Лакхелъара математика. 1-гlа курс.
13.30 — Марксистско-ленински ледела ардам.
14.05 — Подготовительни отделенешка лакхагlархошта. Физика. Электромагнетизм.
15.00 — «Звездочет» яха телевизионни журнал.
15.45 — «Художник Гелий Коржев». lилман-популярни фильм.
16.05 — Истори. 8-гlа класс. Владимир Ильич Ленина революционни болх дlайолабар.
16.30 — Мультфильмай программа.
17.00 — КПСС XXVI съезда социальни кхоачашдерга. «Халкъа хьал-торо лакхлуш боагlа» (нохчий меттала).
17.10 — «Цхьанагlа йолча дезаде». Мехкотlа яхача юртара вертера вахар».
17.45 — «Хьайбаш леладеро — керттера терхам». Доакъарий бола чlоагlъяр.
18.10 — «Нохч-Гlалгlайчу гlоладе».
18.30 — Доттагlий шаьрах. Телевиденено Херсонски студе программа.
20.35 — «Ленинградски бlаьстин» яха музыкальни фестиваль. Ленинградера передача.
21.40 — «Бlаьсти даьш бийсеш ийсаддах» яха художественни фильм (ЧССР).

РАДИО

9 АПРЕЛЬ

6.40 — «Бlаьстин ихшиэро болхаш сиэдитаид». Репортаж (гlалгlай меттала).
6.55 — Ашараш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Лирически иллеш (гlалгlай меттала).
8.40 — «Цхьаагlа йолча дезаде» (нохчий меттала).
9.15 — «Дом а гlулакх а вай хилар». Беседа (нохчий меттала).
9.30 — Ашараш (эрсий меттала).
9.45 — КПСС XXVI съезда сонаш кхоачашдерга. «lилма — производствана» (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.18 — Шахбулатов lадлани иллеш (эрсий меттала).
17.35 — Парте XXVI съезда вlахьана. «Дерригa а сага долча бераштa». Беседа (гlалгlай меттала).
17.50 — Ден тешагlа (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гlалгlай меттала).
18.20 — Ашараш (нохчий меттала).
18.40 — «Дега хьехамагlа» (гlалгlай меттала).

10 АПРЕЛЬ

6.40 — «Юрта lуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Советски эскарe» яха радиожурнал (эрсий меттала).
8.45 — «Кхамсарча метташ йолц иллеш» (нохчий меттала).
9.15 — КПСС XXVI съезда сонаш кхоачашдерга. «Керттера лостам» Беседа (гlалгlай меттала).
9.30 — Хьалхалетта опыт — массанена. «Доакъарий бола чlоагlъяра торо и рапс а хлеи а». Беседа (нохчий меттала).
9.45 — «11-ча пятилетка Советски общество экономически а социальни а дегlаяра программа». Беседа (эрсий меттала).
15.15 — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала).
15.16 — «Коммунисташ вохташ дlалуьвет». Репортаж (гlалгlай меттала).
15.31 — «Боахлой вахар» яха радиогазета (нохчий меттала).
15.51 — Ашараш (нохчий меттала).
16.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гlалгlай меттала).
16.30 — «Цlе сийнаш» (гlалгlай меттала).

Хоттам

Тахан республике гlоллей Грозней хунцалуш морхаш а йолаш, йоачаи а йоацаш, малхбузехьера секунде 2 — 7 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 8 — 13, Грозне 11 — 13 градус йlовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йолаш, тайп-тайпарча оагlонашкахьера секунде 2 — 7 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана —1 +4, дийнахьа +4 +9 градус йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместитела — 9-24-03; бехктоххана секретара — 9-24-00; отделий: партий вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаший — 9-24-07; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ереи, шоаттен деношка

СФ02147. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1459.